

بـرما شين دـكـن و وـنـدـي ساختـكـان بـا و دـكـنـو , لـولاشـو و وـنـدـي
تاوانـي راستـقـينـكـانـي خـيـان دـشارنـو .
ئـوان لـ رـگـي ئـم وـنـانـو دـيـانـوت خـيـان جـوان بـكـن و
حـقـانـيت بـ دـسـاـتـكـانـيان بـدـن , لـ كـاتـكـدا پـا ي فـاتـيـكان و
ئـحـزـابـي ئـازادـيـخـواـزو چـپ و شـيـوعـي ئـو وـاـتـانـي لـ پـشـ ئـوانـو
ئـيدانـي تاوانـكـيان كـرد بـ ئـوي بـ دـوـاي دـسـكـوتـي سـياسـيـو
بـن .

بـرما كـ بـردـوام شـوـنـي شـيـي گـروپـي چـكـدارـكـان بـوـو , زـرـتـرـين
گـروپـي چـكـدارـي جـيـهان 46 گـروپ بـ ئـايدـيـاي جـياـجـيا و لـم وـاـتـدا
بـونـيان هـبـوـو , پـي دـچـت لـ داهاـتـوـدا بـبـتـ شـوـنـي كـكـردنـو
جـروـجـانـوـرـكـانـي دـاعـش و قـاعـد , بـ ئـوي لـ سـنـوري چـين و
رـژـهـاـتـي ئـاسـيـاي ئـارام كـيان كـنـو . شـوـنـكـي لـبارـي بـ شـيـي
ئـيني , سـنـوري بـ بـنـگـلـاديشـوـيـي , هـنـكـي گـورـي ئـيـسـلامـيـي تـور
وـشـنـكـانـي لـيـي , خـكـكـي نـخـوـنـوارو هـزار لـ بـرما ,
ناوچـيـي كـي جـنـگـسـتـانـي چـيش بـ شـيـي پـارتـيـزانـي , دـيـانـوت لـم
رـگـايـو , كـتـايـي بـ قـنـاغـي گـشـي ئـابـوـوري هـرـمـكـي بـهـنـن , كـشـ
بـ چـين و وـاـتـانـي نـيـاري دـيـكـي رـژـئاـوا دـروست بـكـن , ئـمـريـكا و
سـعوـديـي ئـنـدازـيـاري پـرـژـكـن .

هـرـمـي ئـرـكان وـكـ هـينـدـسـتان لـ ساـهـانـي 1430 بـ 1784 , 48 مـليـكـي
موسـمـان حـوكـمـي كـردـوـو , تا مـليـكـي بـوزايـي بـدـابـاي لـو ساـهـا
دـريـهـنـا لـ بـندـسـت كـمـايـيـتي ئـيـسـلام و گـاـنـديـيـو بـ ژـر
دـسـاـتـي بـودايـيـكـان . لـ ساـي 1824 وـو وـ ئـينـگـلـيزـكـان
(1824-1948) كـ بـرمايان داگـير كـردـبوـو , بـ كـارـكـردن لـ كـكـي
بـرنـج رـهـنـخـنـيـيـكـانـيان هـنـاون (مـيانـمار ساـهـانـي 50 مـليـن تـن
بـرـهـم دـهـنـت) , لـ سـردـمـي دـسـاـتـي ئـينـگـلـيزـكـان ئـيـسـلامـكـان
بـردـوام ژمارـيان زيادـي كـردـوـو بـهـي هـنـانـيانـو لـ بـنـگـلـاديش
و بـنـگـالـو , تا ساـي 1927 , 480000 هـينـدي گـيـشـتـن بـرما , رانـجـن
بـوـو گـورـتـرـين بـنـدـري پـنـابـر لـ جـيـهانـدا , گـورـتـر لـ
نـيـويـرـكـ , ئـوان وـاـتا بـرمايـيـكـان رـهـنـجـيـيـكـان وـكـ دـرـژـي
داگـيرـكـاري ئـينـگـلـيز دـزانـن لـ وـاـتـكـيان , لـ ساـي 1942 لـ كـاتـكـ
بـرمـيـيـكـان پـشـتـيـوانـي ژاـپـنـيـكـان بـوون دژ بـ ئـينـگـلـيز بـ ئـوي
رـزـگـاريـان كـن لـ داگـير كـاري ئـمـپـريـاـليـزمـي ئـينـگـلـيزي ,
رـهـنـجـيـيـكـان بـوون بـشـك لـ سـوپـاي بـريتـانـي و هاوـكارـيان
كـرد . رـهـنـجـيـيـكـان بـ هاوـكـاري سـوپـاي بـريتـانـيا لـ كـاتـي شـري جـيـهانـي
دوـم 20000 ئـارـكـانـيـسيـان كـوشـت , لـوانـيش 5000 كـسيـان لـ كـوژرا ,

پښتګاو مای بوزیدګانیا سوتاندو پښلاماری ژنګانیا نیا دا ، سکرته لری حاکمی پښتانیانیا دانی پښمدا نا کڅ رښهینخیپګان تاوانیان ئښجامداو لڅ ژر بائی ئوانو. رښهینخیپګان دواي سږپڅیی هیندستان-پاکستان داوایان کرد بخرښځ سږر پاکستان لښسای 1948 ، ولڅ محځمد ءلی جځناح سږر کی ئوکاتی پاکستان رښتی کردو. هږمږمی راخین (ئږرګان) پښکڅک لڅ 14 هږمځکڅی پښرما ، خاوځند 4 هږم و 3871 ګوندځ ، ژمارږی دانیشټوانی 3188807 کښسږ ، لڅوانځ 52,2% پښان بوزین ، 42,2% پښان موسځمانځ ، راخینځ بوزیدګان زږینځی پښکهاټی هږمځکڅ پښک دښهښن و هږمځکڅش پښناو ئوانو لڅ مځژوودا ناو نراوځ ، ئوان پښسږر میانمار و پښنگځلادیش و هیندستان دا پښش بوونځ ، جګ لڅ نځټوځی راخین لڅ هږمځکڅ کامان و مرځو تشین و تشکاما و هندځس و رښهینخیاش هږن کڅ زیاتر لڅ سنوری پښنگځلادیشدا دځژښځ ، لڅ روی رښشنبیری و ئاینی و روخسارو کځلتورځو وځک پښکن .

ئیسلامګان لڅ هږمځکڅ کانی دیکځش هږن ، موسځمانځ هیندیپګان لڅ رانغځن ، چینیپګان لڅ پانسای ، مځلایپګان لڅ کاوسانغ هږن ، واتا هږر ګروپځی لڅ وځاټکڅو هاتوونځو لڅ ناوچځیپګی جوګرافیا نیشتځجځ بوونځ. پښردځوام ئم وځاټ شځی ئاینی ټدا بوو لڅ نځوان موسځمان و بوزی و هیندځسګان ، هیندځسګان ئیسلامګان پښ جځلادی مانګا پیرځزګانیا نځان دځزانځن ، بوزیدګانیش پښ داګیر کڅری وځاټکڅیان. سیاسځتی رځګځز پښرستانی شځفځنی لڅ لایځن نځټوځی سږردځستځو ، وځاټی دا پښش کردوو پښسږر سږ جږر هاووځاټی ، ئوانځی نایان توانی بیسځلمځن لڅ پښش 1823 بښچځیان لڅ پښرما بوو پښ پږی دځکران لڅ مافی هاووځاټی بوون ، رښهښجیپګان پښکڅکن لڅوان. رښهښجیپګان مافی هاووځاټی بوون و سځفځرو سږرباز بوون و زیاتر لڅ 2 منداځو موځکداریپځتی زځویان نیپځ ، ټځنانټ نا هږځن بچځن شاری سیټی پایټځختی هږمځکڅو . مځژووی سځدی رابردووی ئم وځاټ ټژیپ لڅ تاوانځ نځو نځټوځیپځ مځزنځگان ، ولڅ ئمځ زیاتر فځکس دځخځینځ سږر ئو تاوانانځی وځنځگانیا لڅ رځګای ټځځ کځمځا پښتیپګانځو دځرخواردی ئمځ دراوځ .

روداوګانی حوزځیرانی سای 2012 ، کڅ وځنځی تراژیدی ترسناکی پښ نیشاندرا ، لڅ پښلاماری کچځکی بوزیدځو لڅ لایځن 3 پیاوی موسځمانځو سږری هږدا ، پښ دوایدا لڅ وځامی تاوانځکڅ ، بوزیدګان پښلاماری موسځمانځگانیا دایځو ، لڅ ئښجامدا 10 موسځمان بوو قوربانی ، دواتر و پښلاماری هږردولا پښ سږر پښکتر پښشوځی دځندانځ دځستی

[illegible][illegible]

بوزيڊي ڪاٺيان دا، ديار سوپاي بـرما يـڪـڪـ لـ سوپا بـهـنـڪـان و
خاوند 488 هـزار سـرباز، لـم شـشـ نا بـرا بـردـدا لـ روي
ژمار و جـري چـڪـو سوپاي يـقـين شـكان. بـ پـي ئا ماري حـكومـت ، ڪـي
گشتي 432 ڪـسـ ڪوژران ، 387 يان لـ سوپاي يـقـين، 15 لـ هـنـڪـاٺي
بـرمين، 30 ڪـسـي سـفـيل (7 لـ رـهـنـجا، 7 هـينـدـس، 16 بوزي) بونـ
قورباني .

هاوڪات 6660 خانوي موسـمانان سوتا، 201 يـش نا موسـمانان، وـلـ
حـكومـتي بـرمي پـي وايـ رـهـنـجا ڪان خـيان خانو ڪاٺيان دـسـوتـنـن
بـ ئـوـي وـڪـ مـزـوم دـرڪـون، هـرچي نـتـو يـڪـگـرتـو ڪانـ ڪـي
ڪوژراو ڪاٺي بـ 1000 ڪـسـ و ئاوار ڪاٺيـش تا ئـم چـرڪـ ساتـ بـ
270000 ڪـسـ ژماردو وـلـ ڪـتـايدا دـمـم ، بـرما وـلـاتي چـڪـ و
تاوانـ ، 46 گروپي چـڪـدار لـ ئاينـو بـ ڪـمـنـيست و ماوي
تـدايـ، ڪـ گـورـترينيان گروپي ماوي (UWSA) ڪـ 20 بـ 25 هـزار
چـڪـداريان هـبو ، ئـستا حاڪمي هـرمي وائـن، ڪـگـيـڪـي لـ بارـ
بـ ئـوـي سـعوديـ ئـم جارـ بنـو بارگـي قوتا بيـڪـاٺي بـ ئـوـ ببات
بـ هاوڪاري ئـمـريڪا .

ئـگـر گريـانـ ڪـ بـ مـرـفـايـتيـ، خـ لـ فـيـبرايـري 2015 دا، 40
هـزار هاوـلـتي بـرمائي چيني ئاوارـ بوون لـ دواي پـلامـارـڪـي
ڪـڪـانـغ ، لـ ساـي 1988 يـش لـ گوندي جـلـمـردي بناري خـاـخـان
تـنـها لـو گونـدـ لـڪـوتـ بچوڪـ 470 ڪـسـ ئـنـفالـڪـران، زياتر لـ
هـموو قوربانـيـڪـاٺي ئـمـجاري بـرما ، ڪـچي ئـم مـرـفـ دـستانـ بـ
ئـرڪي ئـخلاقـي خـيان هـنـدـستان تا ئـو تاوانـ رسوا بـڪـن و يـڪـ
بـتـانـيشيان بـ ئاوارـ بـرمائيـ چينيـڪـان نـناردو يـڪـ وـنـدـشيان
بـاو نـڪـردنـو.

تـم لـ دووري دـنا ؟ ... شـوان حـسـان

ديسان دـچـمـو ناو دارستان
لـو ڪراسـڪي نـگانـو نـگ بـ خـياـم دـچـنـمـو

دډر شيعر ګانم لډ در ځت ګان مو تر بډ د ګم و
تا تډ دډي سږ برد ګانم بډ ګا د ګم م و
ځم د ګم بويتا ي و
وش ګانم لډ ګم ګو ګان، لډ ز مېل ګي د ست ک بکړ دبا ي و
ئاي ګ نا ځ ش نا ي ي
د زاني ګ ش ګ ل ګم پ ګر د و، لډ کت ب ګاني (تا ګور)
نيازم واي
خانوي ګي بچ ګ لان لډ دډر شيعر ګاني ئو و دروست ب ګم و
تډ ګ، تډ ګ
شارستانيت لډ دارستان بتو نم و
ئ ګر پ شيمانوي و، م ترس
شيعر ګان ګ ور ش بن تډ د ناسن و
ئستا سپ د ي و س ب ر ن ر م ن ر م ق اچ ګانم ب تيشکي ئ ژ د ش ل ت
و
چ ل ګ ګ ګانيش ب لارمي جريو ګانيان، ب ش ن ي ب ګا مد ن
ببور خانوي کوتري نام ب ر ګان ت کچوو
د نا ب وان نامم ب د ناردی
تا شو ن ګ مان ئا شکران ب و، شو ن پ ي ه ست ه ګر و و ر
د ترسم
ب تاواني مر ګ ګ ګي ځ پ رست، ځ ګ ګي شار ب ردبارانم ګن !

“چار نوی نووسین ” لای بختیار
عالی ... زگار عومر

لښې پښتو ژبې کاندې لینکي نوښتونه کېږي او ویشم داناو. .
ژبې او خوښښتونه یې موټای نوسینې سیاسي ویکړې کانی کاک
بختیار ددې و نشان بې نوسینې کانی دزانون هېر لښې ستې
دووې می ناویشانی وتارکې ژبې و پېمان دتتتت کې ژبې و دوو
سنتې ژبې خلاق – فیکر نوښتونه یې فیکر دتت و ژبې وانی ژبې و لښې
درې وتارکې خښیان لښې دتتت نوښتونه یې بېرې ژبې خلاق ددې ن

ژبې و وېش لښې و ګریمانې ئیش ددې کابوې ژبې و دابېش
بوونې ددې ین کې کاک بختیار لښې و پېلینسازې کردوېتې ژبې و لښې
مایې ” فیکر ” دادنېن و لښې و دین مامتت لښې ګډې ژبې و ”
فیکر ” ددې ین کې ژبې و بې ژبې و ستې پې بکا زېر ” ژبې خلیانې
” خې سنتې ددې لښې ویدا. سنتې رکړدنې کې نې تې وازوېک هېی
سې پرتې بکا لښې تاست ټتتتت لښې خوښې وتارې سیاسي و
فیکرې کانی، نې پېسېکې خښګرانی ژبې کادیمی هېی کې ددې ستېک
لښې نوښتونه خښګرانی فیکرې و سیاسي کې ژبې و دابېش کړدنې یان کردې.
نې وویوېکې موټې بېرې سېرې خې کې ژبې ئیدیعایې پشت راست
کاتې و.

بې پېچې وانی و؛ ژبې سا لښې دوايي لښې و وانی ګې جیاوازې و
هېچوون و داچونې کانی فیکرې کاک بختیار دراوتې بېرې خښې زېر
تونډو ژبې خښانې ژبې هالې یان هېوېشانډې و کې لښې دې وری تې قدیس
کړدنې نوسینې کانی ژبې و دروست بېو بې تایبېتېش لښې لاین هاوې
فیکرې هېرې دېرینې کانی خې و لښې لاین روانګې تاست و چې پې
دونیاي ژبې نوسینې کوردې.

” بختیار ” ی بې ئیدې لښې

ژبې و وتارې کاک بختیار تراږیدیا نې چې نډین وتراوې کانی ابردووی
خې، چې نډین دووبارې کړدنې وې ستې و ددې واک و هېماو مېدلولې کانی
خیتاتې سېردې می شې شار ددې ددې کاتې و کې تې نانېت
مخافېزې کارترین موفې کړې و اتانې ټتت و ګرګې کاپیتالیزم
خې یان ددې پارېزن لښې دووبارې کړدنې و یان و یان پې نایان بردې تې شتی
تازې بې شوناسي مخافېزې کارې خې یان بې تایبېتې خې پاراستن لښې
ئیدیعای سادې و فریودې رانې ” بې ئیدې لښې ” لښې نوسین
وې وېست.

ژبې و خښې بېردېستان نیشانی ددې کې ژبې ئیدیعایې کاک بختیار
لښې وویې بې ئیدې لښې و سېرې خې فیکرې چې نډې ناکې کې لښې ګډې

خودی نو سیند کانی خای و چاند دژ لگځ بشارید کانی خای ل
یت پی او باو شند کردنی لق و چ و پی پی ئایدید لژی، ب تایید تی
پشتگیری ل یوت بیای ناسید نالیستی چ و کو با ی قس کد رو خند گر
ل ق ناغ کدا، چ و کو قس ن کد رو بد نگی با کیتی ناسید نالیزم
ل ق ناغ کیترا .

لسر و و ئاماژ مان ب و کرد ک ئم دوو س سا ی دوا یی ب چاک
و خراپ ل لاین نووس رانی دوبا ی جیاواز خند ل نو سین وه و و سته
ب یان کراو کانی فیکری کاک بختیار دگیر .

نوس رانی بر ی ناسید نالیزم و بر ی چ پ ل و وانگ و د ربیج ی
جیاواز و و مامی ه رش و نو سیند کانی دد ن و . ئم نو سیند شی ”
چار نوی نوی ” ه و کیتی نوی نوی ب کم کردن و ی ئ نجام
فیکری و د رونی کانی ئ و خنان ی ک ل ه ردو و لاو فشار ی ب
دند . ب ی دد م د رونی چونک ل چ ندین شو یی ئ و وتار ک
دم س ر ی ئ و ند ی فوار ی تو و بوونی پ ننگ خواردو قس د کا و حوکم
د داو خ ل لاین د کا ئ و و ند ج دلی فیکر قس نا کا .
کاک بختیار ل دوو پ ر گرافی جیاوار دا دد :

((ل پشت ئم ه سته و ج رکی ترسناک و نو ل دیسپلینی سیاسی و
ک م م ی تی س ریه د داو ک و ک دادگا د ریند کانی پشکین و دادگا
ب ل ش فید ترسناک کان، مر ق کان د بت ب رد و ام ل ب رد میاندا
ناخی خ یان و نا کبک ن و ، ئ مجار یان ل ب رد م پیاوانی ک نیس و
ها و یانی حیزدا نا، ب کو ب نوی نوی ب رد و ام و ل ب رد م
ه موو ک م گادا

... د یان و ت پاکی ئ خلاق سیاسی خ یان بس لم نن، ر حی ش شگ ان ی
خ یان دوو پاتبک ن و ب و ی خ یان و ک «خولق ند رکی ش شگ ی
د و تی کوردی دژ ب خائینان و جاش کان و کورد فر ش کان» د ربخ ن،
یان ب پ چ و ان و «ب ره س تکار کی ش شگ و پاکی دژ ب
د س اتی فاسید و ز رداری کورد». ئم دوو گووتار دژ و جیاواز
ل بن د ا ی ک س رچا و ی دینی و ئایدید ل ژ یان ه ی و دوا جاریش
ه مان ئم باز ن ب ش دروستد ک ن و ک ئم تیا ژیاوین و تیا
د ژین.)

ب ر ل و م مدان و ی ئم دوو پ ر گرافی س ر و ، د م و ئاماژ
ب و بک م ، ک م ژووی ئم پلین کردن ت ک و و کردنان ل چ ندین
ب ن یتر نویتر ل لاین بختیار ب یان کراو، ئ و چوارسا
ل م و ب ر، ل گفتوگ ی ل گ ئ ژنام ی و ش دت :-

((شنبیرانی ئم، ب مارکسی و ناسید نالیستی و ب لیبرال و
غ یبیا ن و، دوا جار شنبیرانی غ یبیا نین))

-ژنامہ وی ووش۔ ژ ۲۰۔ بروار ۲۰۱۳/۱۰/۳۰

ئو و لوم و تارم دیم و م غرورانم بسر توانای خوئندران بازبدا،
ئو دیم و ئگگر بزیریش بت، ب خیا کک ساف پیاوبت سیما کی
هاویش دروست بکات ل نوان هردوولای ئوانی ئخنی ل دگرن (
نوسرانی است و نوسرانی چپ) چونک بختیار خی ل هموو کس
باشتر دزانم ک ئوانی ئخنی ل دگرن بریتین ل چپکان و ل
نوسرانی بائی ئخنگر ل نو ناسیه نالیزمدا، ک خست دبت و
ل مریوان وریا قانیع و ئاراس فتاح و نوسرانی کای ی بزوتند و
گوان.

ئو دیم و کاتگ ریم کی فنتازی ئنان و پلین کردن کی کارت نیی
دروست بکات ناوی ل بند " سئنتری ئخلاق " ئوی ئخنی ل بگر
ل و پلینی بکاو بینر ب ئو، ل همان کاتیشدا ئخنگرانی دژ
بخی ب و تاوانبار بکا ک ب فیکری دادگاکانی بلش فی ئیش
دک، دادگای بلش فی و عقی بلش فی و سیستمی بلش فی
زرتترین بلشیان برک و تو ل ئیستیعار کانی ابردوو ل لای ن ئم
نوسر ب کات و یستوی تی باسی سیستم خراپ کان بکات، ب چار کی
ئو ند ناوی داداگا فاشیست کان بلای ک می هی ژهاتی ناو است
ناهند، ب چار کی ئو باسی دادگاکانی ئنقر و هولو سلمانی
ناکات، ئم ق کو پرو ئنتی مارکسی چن دین جار ل ساانی
ا بردوو دراو ت بر ر خند بام چونک ناتوانم خنی ل خی
بخوئند و ئیت ه بر برد و ام ل م ن خشی فیکری، ئو باسی
دادگا بلش فی کان د کات بام، خی چ ب ساد سلماندی ک تاق
سودم ندی ئزمونی دادگا بلش فی کان (ب و شووی بی ئو باسی
دکا) ت نیا خی تی ! ئم پلین کردنی ئو دیکا ئگگر و کو
لاسیی کردن و وریبگرین ب شت ک ک گویا خی ئخنی ل دگر
ئو ند لاواز ک ئگگر ل در و ی یاساکانی ماد و بای ل ژیا
پیشانی ش ب ح و حی ن ک حاکم ب کو پاس وانی کی سادی دادگا
بلش فی کانی بدین ت ت ر پ ی پند ک ن !

پلین کردن کی ل و ل ه و ب ل خشت بردن، ک ئو ند
نا است و ئاشکرای ک ل ئنجامدا ن ک ت نیا ک م کی ئخنگران
دکا، ب کو ک م کی خوئندری ئاسایش ددا ک ببیند ئم نوسر
چند ب سانای خی ب خراپی " پلین " کرد ل شوئند کی ز
خرابی فیکر، ز خراپی م ژوو.

خجیا کردن و ی بختیار ل هاو ئ فیکری د رین کانی خی چ شنی
مریوان وریا قانیع و ئاراس فتاح و بین هردی، ت نیا جیاوازی

فيكر، ئايدىللىژيا، يان بىرژىۋى ندى مادی و مەنىۋى نى بوو كى ئىۋا
ھاۋىنى لى بىشكىكى خىنكا نىان ئامازىيان پىدەكرد دىر بى بىختىيار
چونكى بىرھەممەكانى لى دىزگا ئىعلامىيەكانى پارتى بلاۋدىكا تىۋى.

بىكە بوۋى جىاۋازى بوو لى ئىلتىزام كىردن و ئىدامە دان بى
خاۋىندارلىتى كىردن و نوۋىنەرايىتى كىردى پىۋىژىۋى يىتەبىيە بايى
خىنكىرى نىۋە - كوردەيىتى - ناسىيە نالىزم. بىختىيار كىشاۋى لىم
پىۋىژىۋى ئىۋانىتر مانىۋى. لى ئىنجامدا بىشكىكى لى جىماۋىرى ناۋازى
وتەۋى بارۋىدەخ لى بىختىيار كىشانىۋى.

ھاۋىنىكانى بىختىيار بىھەر جىرەك بى، بى چاك و خراپ ۋا دىرژى بىم
پىۋىژىۋى دىدەن و توانىيان لى بىرۋىۋى بوۋىنەۋىكانىيان و نوسىنەكانىيان
لى بىختىيار غەلى لى ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ بى تەۋاۋى بىختىيار لى ۋىۋى
مەنىۋىۋى بىخەنە دىرۋىۋى خىنكىرەك لى دىسەۋات بىۋە تەرمىە باۋى
بايى خىنكىرى ناسىيە نالىزم ۋىۋاجى پىدەدا.

شەي ئىم جىا بوۋىۋىۋى ئىۋەندە خەست بوو كى نوسەرىكى ناسىيە نالىست
(غەدالەت عبدۇللا) لىسەر ئىم بىرامبەركەيى نوۋسى :-

((ئىم زمانە زىرە لى خىنكىرتەن، لاي ھەردوۋ ھاۋى، شەكىدى نىيە
جگە لى دىركەۋىتىنى پىلە بى پىلەى كارىگەرىيە خراپەكانى ئىۋەھاندان
ۋەھەنەنە سىياسىيانەى كە ھەزە سىياسىيەكانى كوردستان بى ھەۋەست
ۋەرگەرتى ئايدىللىژيانەى ئىم جىرە نوسەرانە دىيەن، دىشگەتەۋىۋى
بى ئىۋى كە ئىمە، لىھەر كاتەك زىاتەر، خواستەكى سىياسى گەۋرەش
ھەيە كە ئىم نوسەرانە، كە بىفەرھەنگى مەدىيە بىسەركەردەكانى
بىرۋە دىناسەرنە، بى تەۋاۋى لى ھەموۋ بىرھەم و خەمەكى فەكرى و
مەعرىفى دابىدەرنە ۋەبىنە گەمەكەرىكى سىياسى رۋوت، يان بىشكىكى
ۋابەستە بىبەرە سىياسىيەكان و بگەرە بگەرەكەلىكى ئايدىللىژى و پىۋىگىر
لى ناۋمىلەنەكاندا)) - تەۋە سىياسەت - غەدالەت عبدۇللا - ئىزنامەى
چاۋدەر ژمارە ۳۹۱

ئىم ۋاقىعە تەۋە بى بىختىيار لى ۋىۋى سىياسىۋە جىرەك لى بى دىنگى
كەردە جەبرۋە بىختىيار بى ئاۋەژۋە كەردەۋى ئىم جەبرە بىتە
كەردەۋى ناچارە " بى دىنگى " خەي، پىشتەتەكەردە لى زمانى
ناسىيە نالىزمى خىنكىرەكە ۋەكە سەركەۋىتى " فىكر " بىسەر " ئىخلاق "

ۋەنە بىكات.

استە ئىم نوسەرانە مەرج نىۋە ۋەكە ھىزبەيەتى پىكەۋە ئىم پىۋىژىيان
كەردەتە، بىمەم ئىم گەردەنەۋىيان بى يەكتەر، جىرەك ساغ بوۋىۋى
سىياسى و " ئايدىللىژى " بى گەردە بوۋە. كە نوسىنەكانىيان لى
سەروپەندى درۋست بوۋى بىزۋىتەۋى گەۋە ھەموۋى گەۋاھى ئىۋەن كە

ساغ بوونلوی ئایدیللژی چەند قوولای بختیارو هاوولکانی ، چەند ههولست دهلین (چەشنی بیلان نام) بختیار بهل وای دهلان بهل خەلی ، کەسەش بهل نییە پهل ی بهل : ئەرر ئەم ههولست و بیلان نامانە ناتخەنە سەنتەری ئەخلاق؟

چاوکەشانەک بهل نامیلکەلی - نیگایەک بهل ئەستاو خەولەک بهل سبەلی- هاوبەشی هەر چوار نووسەر (بختیار عەلی ، مەریوان وریا قانیع ، ئاراس فەتاح ، عەبەین هەردی) لهل ووی حیزبەول وەنگە چاخنەلی بزوتنەول گەللان نەیکردبە ، بەلەم لهل ووی مەژوویەول - لهل ووی لهل قەبدانی جەماوەرول و فەرمیتەین مانفەستی ئایدیللژی سەرولەندی دروست بوونی بزوتنەول گەللانە .

دەر بهل دەری ئەم نامیلکەلی سیاقی ئایدیللژی بهل گەردی ناسیە نالیزمەکی خەنگەرن ، کە ئەو دەم بختیار بهل هاوبەشی بناغە ئایدیللژیەکی دانا ، بەلەم ئەستا هەر پاشماولی قسەکەر فیکریەکانی ئەم بەللەرخەنگەری ناسیە نالیزم شوەنیان بهل بختیار تەنگ کردول و چیتەر لهل نەو ئەوان جەگای نەما . بختیار لهل ووی سیاسی و تەدخول لهل وداولکانی ئەزەلەژ ، شوەنەکی تایبەتی بهل خەلی دابەین کرد لهل نەو بەلی موحافەزەکار ، کە بختیار لهل و تەنیا دەتوانە ئەدیب و مەنوسەکی سەرکەتوو بەت ، لهل هەمانکەتدا نووسەرەکی سیاسی بهل دەنگ بەت ، ئەم بهل دەنگەش بهل تاجی (سەنتەری فیکەر) بەزەنەتەول .

ئایدیللژی بوونی بختیار لهل و سەردەم ئەوولەندە خەست دەبەتەول ، لهل سەرولەندی دروست بوونی بزوتنەول گەللان ، لهل ئژی ۱۰/۶/۲۰۰۹ بختیار لهل وتاری هەلەهاتن لهل بەشایی - نیگایەک لهل جەوهەری ئەو هەلەزە ئەستا لهل هەناوی کەمەلگەلی ئەم دەجوووت - بهل چەند پەرەگرافەکی پهل لهل موزدەلی سیاسی دەست پەدەکات ، لهل وەدا دەت : ((شتەکی گەورە ناوولەلی دونیای ئەم دەهەژەتە ، هەزەکی خەوتوو و فەرەمەشکراو کە هەدی هەدی دەیەوت بەزوت و هەستەت و بەتەدەر . سەرشتی ئەم هەزە وەک هەموو هەزە مەژوویە بزوتەکان نادیار ، کە کردنەول لهل ژەر یەک ناوێشاندا ئەستەم و ناوانی بهل یەک ناو نەشیاو ، هەزەکە دەجوووت و بهل کردارەکی مەژووی دەگەتە کە هەشتا بهل وونی هەچ شتەک لهل جەوهەری ئەو کردارە دیار نییە ، بەلەم هەزەکە دەیەوت شتەک بەکات کە لهل شتەکانی تر ناچەت... لهل ئەستادا گەنگ نییە ئەو هەزە چە دەکات ، چونکە ئەولە ئەستا جەگای تەلمانە ئەو یە کە ئەم هەزە لەرەیی ، دوا یە غیا بەکی مەژووی گەورە ، دوا وەستانەکی گەورە ، ئەستا شتەکی ناسایی لهل هەناوی مەژووی ئەمەدا دەجوووت ، مەخلوقەکی تر لهل سەرەتای هاتن و لەدا یەکبووندا یە... .

...دینډمۍ نهټنۍ مـژووی ئـمۍ کورد ئـوۍ بـډوای ډوداوۍ کی
گډورډا بگۍۍۍۍ ځان مان دروستمان نکرډو، ئیرادۍ ځان مان له شتۍ کی
تردا تاقیکۍ ښوۍ که تـنیا اکرډن نه بـت له مردن و هـهاتن
نه بـت له دوژمن، ئـم تاقیکردنۍ وۍ ئیرادۍ جـگایۍ کی سـنترۍ و
نهټنۍ له مانای بوونی ئـمډا هـۍ، تـنیا له ډـگای ئـم
تاقیکردنۍ وۍ دتوانین له «ئـگړی بوون» و بـر و «بوون» ځی
بگوازینو، له «بوون واک پـژۍۍ کـو» بـ «بوون واک واقعۍ کـ»
(پـښوۍ...)

بہ اختیار بل والہات خئی و کو قہ دیس کی ئنتی ئایدیہ لڑی دہ ردہا ،
 ہہام سہرجہم چالاکہ فیکری ونووسینہ سیاسہ کانہ مشتن لہ
 ئایدیہ لڑیا ، ئو پہرہ گرافہی سہرہ وای بہ اختیار ہہ دہہہ ی ہیتمی
 مہ سقای کہ پی پہست کراوہ لہ پہرہ گرافہ یہ کہ می مانفہستی حیزبی
 کہ مہ نیست کہ مارکس وئہ جلس ۱۶۹ ساہ لہ مہ و بہر لہ لاپہرہ ی یہ کہ می
 مانفہستدا دہہہن :

(تارماييدڪ لڏ ٿاسماني ٺٽوروپا دٽ و دٽچٽ ؛ تارمايي ڪمٽم نيزم!
 هٽموو هٽزڪاني ٺٽوروپاي ڪن لڏ پٽيمانڪي پيرٽزدا پٽڪها توون ڪ
 ٺٽم تارماييد ٽوورخٽوٽو؛ پاپ و تزار، ميترنيخ وگيز، اديڪال
 فٽرٽنسيٽڪان وپٽليسي نهٽني ٺٽمانيا .

لہ کو حزب کی نے پسیدہ ہا کی تہ مہ کی کمہ نیز می نہ کوتا بہتہ و
بہ نہ و چاوانی حزب کی نے پسیدہ نی لہ خی پسشہ وتر، یان نہ یارانی
کہ نہ پرسی خہ یدا؟

لهم استيـدا دوو در نجام دتـه دست :

کـمـنـيـزم، حـاـی حـازر، لـا یـن هـمـو هـز ئـو رـو پـا یـیـکـا نـو، و کـه هـز نـا سـرا و.

ئاستا ئىتر وختىتى كە كەم نىستەكان، بە اشكاوى لى ووى ھەموو
جىھاندا، بىرواكانيان، مەبەستەكانيان و بەجوونەكانيان، بە بگەينى
و بە مانىفەستى حىزبەكانيان، بە گز ئەم ئەفسانەدا بچن كە سەبارەت
بە تارمايى كەمە نىزم ھەبە))

مہم بہست نئے نییہ بین قسہ و مہ تیف و دستہ واثر کان لک دچن،
 بے کو قسہ لہ سر بناغہ و " بونیادی " دہ قی ئایدیہ لہ لڑیہ کہ کہ سی
 مانفہست گہ یہ نہر یان دااثر رئرک و تہروانین اداہ سپہرہ بہ و ہہزہ
 سیاسی و کہ مہم پتہ تیہی کہ دہ یہ و ئاکشنہ کی مہ ژووی یہ بکات.

هــرگیز لـلـر مـمـبـسـتـم ئـو نـیـد، بـخـتـار بـ مارکـس و ئـنـجـلس
بشوبهـنـم ، بـبـکو لـلـر مـمـبـسـت ئـو یـ کـ بـخـتـار لـ ئـو پـیـی
ئایدـلـژیسـت بوونی خـی ئیدیعای سـربـخـیی دـکات . پـر رـگرافـکـی
مانیفـسـتی حیزبی کـمـنیست و ئـو ی بـخـتـار دوای ۱۶۹ سا
نوسویـپـتی وـکو " دق " هــگـری هــماـن توخمی هاوـبـشن . توخمـ

هاوبه‌ش‌ک‌انی پ‌ر‌گ‌راف‌ک‌ی ب‌خ‌ت‌یارو م‌ان‌یف‌ست بریت‌ی ل‌ :-
۱- ه‌ز‌ک‌ی س‌ی‌اس‌ی و ک‌م‌م‌ا‌ی‌ت‌ی ک‌ ل‌ ئ‌ان و‌س‌ات‌ی د‌ر‌ک‌وت‌ن . ه‌ر‌د‌و و
ه‌ز‌د‌ا‌ب‌ا‌وان ل‌ ه‌ز‌ ب‌ا‌و‌ک‌ان.

۲- ه‌ر‌د‌و و ه‌ز‌ د‌ی‌ا‌ن‌و و ش‌ت‌ک‌ ب‌ک‌ن و ب‌خ‌و‌ق‌ن‌ن ک‌ ج‌ی‌ا‌وا‌ز‌ ل‌
ه‌ز‌ک‌انی پ‌ش‌خ‌ی‌ان .

۳- ه‌ر‌د‌و و ه‌ز‌ گ‌ز‌ی ئ‌و‌ی‌ان ت‌د‌ای‌ " و‌د‌ا‌و‌ک‌ی " ی‌ان
و‌ر‌چ‌ر‌خ‌ان‌یک‌ی گ‌و‌ر‌ی‌ی " م‌ژ‌و‌وی " ئ‌ن‌ج‌ام ب‌د‌ن.

۴- ه‌ر‌د‌و و ک‌ی‌ان ل‌ ت‌و‌ا‌ن‌ا‌ی‌ا‌ن‌د‌ای‌ د‌و‌ن‌یا‌ی‌ک‌ی‌تر د‌ر‌و‌س‌ت ب‌ک‌ن .
ب‌ ک‌ور‌ت‌ی ل‌ ه‌ر‌د‌و و د‌ق‌ : ه‌ز‌ی ک‌م‌م‌ا‌ی‌ت‌ی د‌ی‌ار‌ک‌را و و‌ک‌ ب‌ک‌ری
م‌ژ‌و‌وی + ئ‌اک‌ش‌ن و ک‌رد‌اری م‌ژ‌و‌وی ب‌ و‌د‌ا‌وی گ‌و‌ر‌ = س‌ر‌ن‌ج‌ام
د‌و‌ن‌یا‌ی‌ک‌ی نو‌ !

ک‌ ب‌و‌ن‌و‌ی‌ تو‌خ‌می ه‌ا‌ب‌ش‌ ل‌ ن‌ا‌وان د‌و و د‌ق‌ ک‌ و‌ا‌ن‌گ‌ی س‌ی‌اس‌ی و
م‌ژ‌و‌وی‌ک‌ی ۱۶۹ س‌ا‌ی‌ان ب‌ی‌ن‌ن ب‌ ب‌ک‌وت‌ن ن‌ ل‌ا‌س‌ای‌ ک‌رد‌ن‌و‌ی‌،
ب‌ک‌و پ‌ی‌و‌ن‌دی ب‌و‌ ه‌ی‌ ه‌ا‌ ت‌ا ئ‌س‌ت‌ا ک‌م‌م‌گ‌ی م‌ر‌ق‌ای‌ت‌ی ن‌ا‌ت‌و‌ان‌
ل‌ د‌ر‌و‌ی‌ " ز‌مان " و " پ‌ی‌و‌ن‌دی " - ک‌م‌ی‌ن‌یک‌ی‌ش‌ن م‌ان‌ف‌س‌ت‌ی ن‌ی‌ازو
ک‌رد‌اری س‌ی‌اس‌ی و م‌ژ‌و‌وی‌ ب‌ک‌ات‌، س‌ت‌را‌ک‌ت‌ری ز‌مان ب‌ ه‌م‌و
و‌ر‌د‌ک‌اری‌ک‌انی خ‌ی‌و‌ د‌و‌ر‌گ‌ی‌ک‌ی ل‌ا‌ت‌ر‌یک‌ ن‌ی‌ی‌ ت‌ا ب‌ ن‌ق‌ا‌و‌ت‌ی
ب‌م‌ن‌د‌ ل‌ ت‌ک‌ه‌ل‌ک‌ش‌ ب‌و‌نی ل‌ د‌ای‌ک‌ ب‌و‌نی د‌س‌ت‌و‌ژ‌ا‌و‌ ی‌ان ز‌ار‌ا‌و‌ی
ت‌از‌ ل‌ گ‌گ‌ ئ‌و ک‌ل‌پ‌ور‌ م‌ژ‌و‌وی‌ی‌ د‌س‌ت‌و‌ا‌ژ‌ س‌ی‌اس‌ی و
ئ‌ای‌د‌ی‌ل‌ژ‌ی‌ا‌ن‌ی ک‌ چ‌ و‌ک‌ ر‌ی‌ت‌م چ‌ و‌ک‌ ز‌ار‌و‌ ب‌و‌نی خ‌ی‌ان ت‌از‌
د‌ک‌ن‌و‌ ل‌ ن‌و‌ ز‌مان‌دا .

ز‌مان ، ف‌یک‌ر ، ئ‌ای‌د‌ی‌ل‌ژ‌ی‌ا‌

ف‌یک‌ر ب‌ گ‌ش‌ت‌ی و ف‌یک‌ری س‌ی‌اس‌ی ب‌ ت‌ای‌ب‌ت‌ی ن‌ا‌ت‌و‌ان‌ ل‌ د‌ر‌و‌ی‌ ز‌مان‌ی
م‌و‌ج‌ود‌، ل‌ د‌ر‌و‌ی‌ چ‌وار‌چ‌و‌و‌ و پ‌ک‌ه‌ات‌ک‌انی ز‌مان ت‌ای‌پ‌ک‌ی‌تر ل‌
ک‌م‌ی‌ن‌یک‌ی‌ش‌ن د‌ام‌ز‌ر‌ن‌د‌ . ئ‌گ‌ر‌ ئ‌و ئ‌ی‌م‌ک‌ان‌ ب‌ب‌و‌ای‌ ئ‌و‌ا د‌م‌ک‌
ب‌و‌ پ‌ا‌ا‌وان‌ ئ‌نت‌ی " ئ‌ای‌د‌ی‌ل‌ژ‌ی‌س‌ت‌ک‌ان " م‌و‌ف‌ک‌ی‌رو ئ‌د‌ی‌ب‌ و ن‌و‌س‌ر‌
م‌ع‌اش‌ خ‌ر‌ک‌انی CIA ل‌ س‌ر‌د‌م‌ی‌ ش‌ی‌ س‌ار‌د‌ د‌ی‌ا‌ن‌ت‌و‌انی ز‌مان‌ی " ب‌
ئ‌ای‌د‌ی‌ل‌ژ‌ی‌ا‌ " خ‌ی‌ان د‌ر‌و‌س‌ت ک‌رد‌ب‌ا ت‌ا ش‌ی‌ک‌ی‌ ق‌و‌ت‌ر ب‌ک‌ن د‌ژ‌ ب‌
ن‌و‌س‌ر‌ا‌نی م‌ول‌ت‌ز‌ی‌م خ‌ ب‌ چ‌پ‌ ز‌ان .

گ‌ر‌ی‌م‌ان ه‌م‌و " ب‌ ئ‌ای‌د‌ی‌ل‌ژ‌ی‌ا‌ " ک‌انی د‌و‌ن‌یا ب‌ ک‌ور‌د‌ک‌انی
خ‌ش‌مان‌و‌ ل‌ ک‌ن‌گ‌ر‌ی‌ک‌ ل‌ و‌ا‌ت‌ک‌ی ئ‌و‌رو‌پی ک‌ ب‌و‌ن‌و‌ی‌ و گ‌ی‌ش‌ت‌ن‌
ئ‌ن‌ج‌ام‌ک‌ ل‌ د‌ر‌و‌س‌ت ک‌رد‌نی ز‌مان‌ک‌ی ب‌ ئ‌ای‌د‌ی‌ل‌ژ‌ی‌ا‌ ، ئ‌ی‌تر
ئ‌ت‌م‌ا‌ت‌یک‌ی‌ن و‌ا‌چ‌ا‌و‌ا‌ن د‌ک‌ر‌ ی‌ک‌م‌ ب‌ر‌ه‌م‌ی‌ ئ‌و ز‌مان‌ ف‌یک‌ر‌ک‌ی
ب‌ ئ‌ای‌د‌ی‌ل‌ژ‌ی‌ا‌ ب‌ت‌. ئ‌گ‌ر‌ ئ‌م‌ و‌وی‌ دا ؛ ئ‌ی‌تر ئ‌م‌ ز‌مان و ف‌یک‌ر‌
" ب‌ ئ‌ای‌د‌ی‌ل‌ژ‌ی‌ا‌ " ی‌ ن‌ا‌ب‌ ن‌ س‌ب‌گ‌گ‌ت‌ی‌ف‌ و ن‌ ئ‌پ‌گ‌ت‌ی‌ف‌ک‌انی

په یو نډۍ کې هېڅ به به کم مېگي مړۍ فاي تي .

نړوان د به له دېرو وې مـژوو، له دېرو وې کم مېگي مړۍ فاي تي
خپلېان سرقا بکېن به هېند دال و مېلول کې زېمانه تي په یو نډۍ
کردنېان بکات، له دېخ کې وادا ئو و گروپ له مړۍ هېموویان د به
له يک ئاست بن چ وکو په گي کې مېلای تي ، ئابوري ، سکي و
په فېشنال تي چونک هېرجياويزېکیان بوو هېر ناکېکیان له نیوان
دروست بوو د به خپلېانی له به د ننگ بکېن ، چونک هېر د مې بکېن و
ناچارن گیر دې ئیستیعار کې کردن بېن و له جېر کېنی " ئاماژ " له
زمانه قېدیم په له ئایدی له ژیا کې ، چونک ئو و ئاماژانې تېعبیری
ئاست وخن له " جیاوازی " له وردترین ناسکې گیای سروشت بگرې تا
د گات چېنې کم مېلای تي و سیاسيېکان .

گروپک له بېت و کمپيوته به زمانې په گرامینگ به هېتا هېتای
به د رد سېری ئایدی له ژی دېتوانن ئېم کار بکېن ، بېم به
کم مېگي مړۍ فاي تي و له ژېر سایې سیستمې کاپیتالیزمدا (به
ئایدی له ژیایې) شوناسی ئو و کسانې کې دېیان و ئېم چې تر له
دست بگرن و پېت په تېنی ئینتیمو گېانې فیکرېکیان بکېن، خېک
گرایي به نرخ و درې ازی کردنې هېمووان، سېد له سېد فریو دان
و جېر کې زېر سواو له پاکېجېکی تايېت له ئایدی له ژیا .

کېن ئوانې دېن کاتې قسې کردن نیې ؟

له شوېنېکی وتار کېیدا، کاک بېختیار گاتې به وانې دېکات کې
له بېرامبېر وداو سیاسيېکاني کم مېگې
" قس " دېکېن و هېوېست دېر ئې بېن ، له وېدا دېت :
(. له کم مېگي ئېم دا بېد نگی بېتې شتېکی ترسناک، وېک چېن له
سېردېم کېنی توند ووی دیني و له ژگار کېنی دیکتاتېریې تدا
بېد نگی و بېشداري نېکردن نېشانې گومان بوون. ئېم مړۍ قېکان به
جېر کې ترسناک خراونې تې ناو کولتووری «روناک کردنې وې ناخو» ،
هېموو دېت قس بکېن به ئو وې ناخیان بېنرېت، ماراسېنی قس کردن
و خېوونکېدن و و خېئاشکراکړدن له تر پکياي تي، گرنګترېن بکېری
کم مېگې ئوانېن کې زېرتړین قس دېکېن، گرنګ نیې قس کېن دووبارې
و سېد بارېن، گرنګ ئو وې هېموو ئېک بنوسیت و ناخی خېت
وناکېکېت و و پېشانی کېمېگي بدېت و پاکي و ساغی و سېلامېتیت
بېنېن، بېنېن تې به چې زمانېکی پاراو و کوردیېکی ئوان خېت
بېیان دېکېت، گرنګ نیې چېن قس دېکېت، گرنګ ئو وې خېکی تاریک
نېبېت، گرنګ ئو وې ئوانې تر بتوانن وېک دېست یان دوژمن
سېرتېکېن، گرنګ ئو وې پېن بکېت، له خانېکدا بېت و بېتې

پېش ھموو شتک ئېگړر سياست بېس زانست بوايې لې زانکېکان و بېشک بوايې لې وانېکانې شهاد وړگرتن. ئېگړر سياست وېکو هونړی نيگارکېشی، هفتانې و مانگانې يان ساانې پيشانگايېکټ بې کردبايېو. ئېگړر بېو شيوې بوايې کې باسماں کرد ئوکاتې سياست بې دږدېسريتړين چالاکی و خدږخستېنېکانې مرڤڤکېکان دېبوو، دېمانتوانې وېکو چا خواردنېوې موناسېبات سږرمان لې پيشانگا سياسيکېکان دېدا. بېلام، سياست پارېزېر و پېک هڅنړی سيستېم، تېنانت ئېمې پېيوېندی بېوهېوايېش هېيې کې هڅيدېمږين.

بې ئېوې " بېرېنگاري " هېر سيستېمکې سياسي بېيېو دېبې " قسټ " هېبې و کردارت هېبې لې بېرامبېريدا. بېشک لې "قسټ کردن" لې سياست بې دېنيايې بریتي دېبېت لې خنډ لې وانې لېبېر هېر هېيېک و بېرژوېنديک بېت قسټ ناکېن لېسېر سياست. ئېو پرسيارکردنان لې سېر " بې دېنگي " بېختيار هڅېژاردنې بېختيار خې بوو و نېک ناچار کرابېت. شېش ساېک لېمېوبېر " قسټ " کردنې خې لې سېر ووداوې سياستکېان شېوازي تېحليل کردنې خې وېکو لوتکېي داهېنېان لې تېدېخول لې سياست وېسف دېکا، ئېم نرجسيېتې کوېرې " ئېوې وېوايې بې خېم وېوا نيې بې ئېوانيتړ " ميتېدېکې دېيان بارېي ئېم نوسېرېيې لې هېر قېناغېک کې بېيېو سېر لېنوې پېناسېي بوونې خې بکاتېو. شېش ساېک لېمېوبېر ئېو لې وتاري :-

کېن ئېوانېي دېېن "ئېستا کاتي قسټ نيې؟" دېېت :-
(لېم ساتانېدا زېرجار و لېرېو لېوې گوېمان لې هوارېک دېبېت کې دېېت "ئېستا کاتي قسټ نيې و کاتي ئيش". هېنديکې تر هېمان رستې بېجېرېکې کاېفامانېتر و بازايېتر دووبارېدېکېنېو و دېېن "شېش لې پشتي کېمپوتېرې" وې ناکرېت. ئېمې بېکېکې لېو بېچوونې سېرانېي کې لې ساتي شېش و قېيرانېکاندا هېميش دېتېپېش.)) -
سايتي سېي-۹/۳/۲۰۱۱

ئېستا دواي شېش سا ئېوې خېيېتي دېېت کاتي قسټ کردن نيې، بېکو کاتي بېرهېمېناني فيکړې چېشني نوسينېکانې خې چونکې لې روانگېي ئېو هېر وشېيېک ئېو بېنوسې " قسټ " نيې بېلکو مېتاي فيکړ و داهېنېان، هېر کېسېکېش پرسيار لې بې دېنگي ئېو دروست بکا، ئېو فيکړي بریتي لې لې ميتېدو پېوېري سېنتېري ئېخلاق !

چېپي نوېي اديکاي و کې هېست بې گوناوې دېکات ؟

لښار وټه ټا مازمان بڼو دا که به ختیار ئستا نه له بهرې باي
 خنډگری ناسید نالیزم ، نه له باي چې پی کم مځای . هر دوو ساي
 ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ خنډی زړ توند له لایڼ توثرکی نو له گنجانی چې پ
 له به ختیار گیرا .

بہ اختیار کاتہ خہی لہ پتہ ژہی گہان و کارکردن لہ گہا و ہا و
قہ دیمہ کانی دہ رہہ نا، ویستی لہ گہی قسہ کردن لہ سہر فہیلہ سوفی چہ پ
ژہی ژہ ک دوو بارہ کردن وہی ہہ ندہ ک لہ میتہ دہ کانی ئیشہ کانی جہرہ ک لہ
تہ وازون و سہ قامگیری ئینتیمایہ کی دیاریکراو بہتہ وہ لہ دونیای
ہہ خنہی سیاسیدا .

تہ نانت ھندک ھوی نیوچ ھبوو بئیش کردنی بختیار لگگ
ئو گگنج اادیكالانی چپ ک گگیشته دکرکردنی نووسین ل
بئاوکرآوی ھاوبشدا. ئم جرر ل مانو ل دونیای رخنه دا ب
شیو یکی " رخنه گر" ل سیستم تهم نی زکورت بوو، چونکه
بختیار قت ناتوان چپ بت و نه ئیشی بوی چپ بت.

ئەو ئىم پىرسەيى خىراتىر كىم ئادىكا چە پانە زەر خەراتىر لە
بەختىار چە نىدىن كەتەي ژىترەكىان تەرجومە كەرد ، زەر خەراتىر تەبەنى
ئەو بەچوونا نەيان دەكەرد كە بوعدى شەگەلەنەيان هەيەو هەز بە
وەرگەلەنى ژىترەكە وازيان نەهەنا. سەرەنجام هەز هەمان ئەو تووتە
گەنج و " ئادىكا " چەپ چە نىدىن وتارى بەختىارىيان دا بەرەخەندە
بەشەكى زەر لە خوشتەرانى بەختىار پىشتيان لەو كەردو روىان لەو
گەنجە ئادىكالانە كەرد.

بەختیار لە ۲۰۱۷ بە تەواوەتی لە رووی جەگە و گەگی لە خێخندای سیاسیدا ئیتر نە سەر بە بابی خێخندگری ناسییەنالیزم و نە سەر بە چەپی ادیکا نوێکان، بە بۆردوامیش استەوخ و نااستەوخ لە ژرفشاری خێخندی هەردوولادایە. ئەم بارودۆخی وای لە کردوو، کە ئێ و بی و پەرچەکردارێکی بکا بە هەرش بە وەامدان و ی ئێم فشارانە. ئێ و د دەد ئەم جەرر لە خێخندگران، هەست بە گوناوێکێکی خێخندپاک کردن و بە یە ناجارن بە ئیلتیزام و قسێ بکەن هەلوستان هەبت لە سەر ووداو سیاسیان.

استیلا کی ئوویا کا اختیار لہم نویسنہ یدا گیر دای گریہ کی دہرونی ساخت، چونکہ ئیگر ئو توانجی یان ئو و سفی ئومان قبو بہت کہ کرداری رخنہ گرتن لہ ووی دہرونیو بہ خپاک کردنو و لہ گونا لہ قالب دہدات، ئوا بہ پچہ وانو و ئم و سفی زیاتر بہ خہ گونجاو بہ لام لہ گشہ کی تہواو جیاواز، کہ ہشتا ناتوانہ سہختی فشارو بہ شای دہرونی بہ اختیار پہکاتہ و، کہم نیہ

تہ لہ کہ مہگہ یہک بڑی، کہہ کہہ نوی نہو کہ مہگہ یہ بیت بہ چہ نہ
قہ ناغہ کی کورتی مہ ژووی لہ نہو پہ کی لوتکی لہ قہ بی رہ خہ گری
سیاسیہ وہ لہ نا کاو خہت بینیہ وہ لہ نہو پہ کی لوتکی مو حافہ زہ کاری!
نہم گہ انکاریہ نہ گہر بہ ئیختیار یان بہ فشاری خہ بہت، یان
تہ کہہ کہہ لہ ہر دوکیان بہت کاریگہری دہ بہت لہ سہر نہ نگدانہ وہ ی
دہ روون۔ بہختیار بہ شاردنہ وہ و پہردنہ پہش کردنی نہم کاریگہریہ دہ
نہو کراسہ ی باری دہ روون کہ زہر گونجاوہ بہ خہی لہ باری ہہست
کردن بہ تہریکی و گوناہ دہ کاتہ بہری نہوانہ ی خہ لہ و یان لہ
سیستہ مہ کہہ دہ گرن۔

چونکہ ئو لہ ووی دہرونیہ و مہحروم لہ چانسہ کی زہر گرنگی دہرون و ئاسودہ یی ویزدان، چونکہ ھہموو ئو قسہ کہرو خندہ گرانہ یی ئو بہ چاوہ کی گاہتہ پیکردنہ و دہیہ وی وہنایان بکات بہلای کہمی دہتوانن و لہ دستیان دی ئانہ خہیان بہ نوسین و خندہ کانیان لہ گوناہ پاک بکہنہ وہہ بہام ، ئو دہرگای ئاسودہ کردنی ویزدانہ شی لہ خہی گرتووہ !

<http://www.bachtyar.com/Detail.aspx?Jimare=1147&title=%D8%B3%D8%B1%DB%95%D8%AA%D8%A7>

دهو ٻهت له ويستی گشتيدا نه ته وه
وه ڪو سته مل ڪراو ڪي چينا يه تي ...
سمڪ محه مه د

(ويستی گشتی) ئەو داوايەيە کە هەموو کەس مەبەگە لەسەر بابەتەک کە
دەبەت، بەمانايەکی هاوچەرختر (فەزای گشتی یە) ئەم چەمکە بـ
قەوارەي سیاسی لەبنەتدا بـ قازانجە، ئەمە تێرەکەي (ژان ژاک
رەس) یە کە مانای قازانجی گشتی، لەراستیدا ویستی گشتی کە
ئەویش سوودی گشتی و بچوک کردنەویەتی لەپـوهری ئەخلاقیدا بـ
دەستەبەرکردنی بەرژەوهندی گشتی یە، ئەمە پـشترکاری بـکراوە و
دواتر لە یاسا و دەستووری دەوڵەتدا رەنگیداوەتەو، رەخساندنی
زەمینه بـ مۆکەتی شەخسی و گشتگیرکردنی سوودەکانی خـشی ژيان

لهسایه ئارامی و ئاسایشی کـمـهـایه تی و پاراستنی کـمـهـایه تی و سوودگه رای یه له بواره جیا جیاکاندا، ههروه ها پاراستنی فرههنگی گشتی و سنووردارکردنی مهسهلهی ئاین و له بهرچا و گرتنی ئاینی زـمـهـرینه و هتد، بهشـکـن لهو کـمـهـک و ویسته کـمـهـایه تییه که دهـبـته بنهـما بـه دامهـزاندنی دهوـهـت لهـسهـر بنهـمای بهـرزهـوهـندی گشتی که دواچار سیاسهت دهیکات به بهرزهوهندی تایبه تی. ئهم ویسته که قازانجـکه هم بـه هاوـاتی که گرـبهـست لهـگه حکومهت و دهوـهـت دهکات، تاکو لهـرـگهـی دهـستوورهـوه که دیاریکردنی ئهـرک و مافه، ئهـویش گـهـهـینهـوهی سووه لهـرـگهـی کار و خزمهتکردنی دهزگاکانی دهوـهـتهـوه، ههـبـته ئهم گرـبهـسته سیاسیهی نـهـوان دهوـهـت لهـرـگهـی دهزگاکانیهوه و هاوـاتی وهکو هـزی کاری خـی و فکری بـه خزمهتکردنی دهزگاکان، ستایلـک بوو که تاهاتنی پـست مـدـرنه بهـردهوام بوو و لهـنـهـو دهـستووریشدا رهـنگیدا بـهـوه، بهـهـم ئـستا دهوـهـت بهـو پـیهی که ههـموو سیاسهتی کارگـهـی خـی رادهستی کـمـپانیـاکان کردووه لهـسهـراسهـری دونیادا، ئیدی گرـبهـسته که لهـجیاتی ئهـوهی لهـنـهـوان دهوـهـت و هاوـاتی بـهـنـهـوه، بووه بهـگرـبهـست لهـنـهـوان کـمـپانیـا و کرـکار یان فرهمانبهـر و خاوهـن فکـرهـکان، ئهـمهـش هم بـه گـهـهـهـینی ستایلی حوکمـانی یه و خـهـزینهـوهیه لهـخـمهـتگوزاری بهـناوی ئازادی بازرگانیکردن و بازای، هم بـه خـهـوورخستنهـوهی دهوـهـته لهـمهـترسی خـهـپشانـدان و گروپه سیاسیهکان، لهـهـهـردوو بارهـکهـشدا گروپه سیاسیه دهستهـبـهـرهکان دهستی خـهـیان وهـشانـد لهـهـوـاتی و گـهـهـهـینی ویستی گشتی بـه دهوـهـت لهـرـگهـی ئهـو تهـکنیکه سیاسیهوه، بهـهـم دهـبـهـوه بزانین که ئهم تیـهـره تهـنها بـه ئهـو کـمـهـایه تییه که دهوـهـتیان ههیه، نهـک کـمـهـایه تییه کی وهکو کوردستانی که هـهـشتا لهـسهـروو بهندی چارهـسهـر کردنی ئهـو گرـهـهـروونییه که ئهـویش سهـربهـخـی قهـوارهی دهوـهـته و کهچی له ئاستی نـهـو خـهـیدا خـهـپتر مامهـه لهـگه ریفـراندـم بـه چارهـنووسی خـی دهـکـرت، وهکو ئهـوهی له ئاستی دهـرهـوه که بهـشـکیان نهـیارهـکانین و بهـشـکیان دـستهـکانی.

به پښتۍ قسه ی لینین، بښت که ده "دهو"ت بهر له قښاغی کښیلايه تی نه بووه و کښمه ښگهش دابهشی سهر هردوو چینی کښیله و خاوهن کښیله دابهش نه بوو بوو، وهیچ دهرگایه کی تایبه تیش نه بوو که دهرگای دهو"ته بښ به کاره ښانی توندوتیژی بهش ښویه کی سیستماتیک تاکو خه کښملکهچ بښت، به ښام دواي ښوهی چه ند سا ښک کښمه ښگهی به شهری دوورکه وته وه لهو حا"ته وه حشیگه ریه، بښیه لهو وهخته دا هیچ دیارده یه کی سه لم ښهری دهو"تمان له بهر ده ستدا نییه، ته نها گه وره یی و ښهو نهریته ی که شخه کان بهر کاریان ده ښنا، ته نانه ت ژنان

لهوكا ته دا ، مهز لوم و ژردهسته ی پیاو نه بوون ، ههروه ها هیچ توژکیش نه بووه دابل او بلت له ککی خه ک و حوکی خه ک بکات و دهزگای توندوتیژی و دهزگایه کیان هه بوو بلت ب ک شکی سر ک ههروه ک ئه وهی ئستا ههیه ، یان ئه وهی سوپای سهرکوتکهر و زیندانیان هه بوو بلت وهکی ئه وهی دهو لهت پویستی پیه تی". فلادیمیر ئیلیچ لینین. الدوله. محاجرات القیت فی جامعه سفیردلو ف. تموز 1919 . دار التقدم موسکو. ل10. به نام که ق ناغه کانی به شهریهت گه شهی کردو دهو لهت بوو به ویست کی گشتی هم ب نه ته وه ژردهسته کان وه کو لینین خای باسی دهکات له ههردوو کت بی دیاری کردنی چاره نووس و دهو لهتی لینین، ئیدی دهو لهت بوو به مافی هه نه ته وهیه ک که خه باتی ب دهکات.

که واته به پایی ئه و تگه یشتنه بلت که لینین باسی دهکات، دهو لهت وه ک بیر که یه کی فلهسه فی و دامه زراوه یی به نیسبهت م ژوو دیارده یه کی نو پیه و نموونه ی دهسه لات کی نام یه ئه گهر نه بلته خروب ر ب نه ته وه کان، له سه ره تای سه ره هه دانی م د ر نه وه که مه ترسیه کانی دهسه لاتی دهو لهت هاتنه ئاراهه ، فه یله سو ف ه کان به ب ئه وهی ئا گایان له ب چوونی یه کتر هه بلت ره خنه یان له و ژیا نه سیاسه ته گرت و به ش وه یه کی تری ژیان و یاسای ئازه ی به نام به عه قی مر ق خه م لاند ، نیچه ده " دهو لهتی سته مکار گروپ ک ئازه ی سرکی د نده و ب توک و سپی پستن، گروپ ک له شکری به زن، به هه موو سیستمه جهنگی و ه هزه ر ک خراوه که یانه وه ، به چنگه ترسنا که کانیانه وه شا و ده به نه سر خه ک ک کی ز ر که ره نگه له رووی ژماره وه ز ر له خ یان ز ر تر بن ، به نام ه شتا سیستم کیان ب خ یان دانه شتووه که بارود خی خ یان پ دیاری بکه ن، ئه مه بنه چه ی دهو لهته ، (لیستر رد) یش ده لالت (دهو لهت وه ک شت کی جیاواز له سیستمی ه زگه رای ی ئه و کاته ده ست پ دهکات که ره گه ز کی مر یی په لاماری ره گه ز کی دیکه ده ده ن)، ههروه ها (ه نه ایمه ر) ده لالت (چاو به هه ر لایه کدا بگیری ت ده بینیت ه ز کی جه نگا وه ره په لاماری سنووره کانی ه ز کی تر ده ده ن، که ه نده ی ئه وان خ یان ب جه نگ ته یار نه کرد ب لت، دوا ییش له خاکی ئه و ه هزه نا ئا ماده یه دا خ یان وه ک گروپی چاود ر ج گیر ده که ن و دهو لهتی ت دا دامه زر نن). (تانیه هه ر) یش ده لالت (توندوتیژی ئه و ئامرازه یه که دهو لهتی خو قان دووه). (گامپل ویز) ده لالت (چینه کی فرمان هه و له سه ر که وتوو ه کان به سه ر سه ری د ل او ه کانه وه ن) سیمنه ریش ده لالت (دهو لهت ئاکامی ه هزه و هه میشه پا پشتی ه ز ک ده من ذ ته وه)". وی دیوران ت. م ژوو ی شارستان تی. بهرگی یه که م. وهرگ لانی ب کوردی. ئازاد بهرزنجی . نه بهز که مال نوری. دانا ئه حمه د مسته فا. دهزگای

سەردەم. 67. ئەم حاﻟﻪﺗﻪ ﺋﯩﺴﺘﺎﺑﻪﺳﻪﺭ ﺯﻳﺎﻧﻰ ﺳﻴﺎﺳﻰ ﻭ ﺋﺎﺑﻮﺭﻯ ﻛﻮﺭﺩﺩﺍ ﭘﺮﺍﻛﺘﯩﻚ ﺩﻩﻛﺮﻩﺕ، ﻫﻪﺭﻭﻩﻙ ﺋﻪﻭﻩﻯ ﻛﻪ ﺩﺭﻭﺳﺘﻜﺮﺩﻧﻰ ﺩﻩﻭﻟﻪﺕ ﺑﯩﻜﻮﺭﺩ ﺑﻪ ﺟﻪﺳﺘﻪﻳﻪﻛﻰ ﻧﺎﻡ ﺩﻩﺑﯩﻨﯩﻦ ﻟﻪ ﺟﻪﺳﺘﻪﻯ ﺳﻴﺎﺳﻰ ﺧﯩﻴﺎﻧﺪﺍ.

ﺑﻪﭘﻠﯩﻲ ﺗﯩﭙﻰ ﺭﻯ ﭼﻪﭘﮕﻪﺭﺍﻳﻰ ﺑﯩﻠﻪﺕ ﺩﻩﻭﻟﻪﺕ ﻟﻪﻭﻳﺴﺘﻰ ﮔﯩﺸﺘﯩﺪﺍ، ﺑﺮﯨﺘﯩﻴﻪ ﻟﻪﻧﻮﻟﻠﻪﺭﺍﻳﻪﺗﻰ ﺧﻪﻟﻚ ﻟﻪﺭﮔﻪﻱ ﻫﻪﺑﺰﺍﺭﺩﻧﻪﻭﻩ ﺑﯩﻠﻪ ﺩﺍﻣﻪﺯﺭﺍﻧﺪﻧﻰ ﺷﻮﺭﺍﻳﻪﻙ ﻛﻪ ﻟﻪﺭﮔﻪﻱ ﻛﯩﻠﯩﻐﺮﻩﻯ ﻧﯩﺸﺘﯩﻤﺎﻧﯩﻴﻪﻭﻩ ﺳﺎﺯ ﺩﻩﻛﺮﻩﺕ ﻭﻩﻛﻮ ﻛﺎﺭﺗﯩﻜﻰ ﻓﺸﺎﺭ ﺑﻪﺳﻪﺭ ﺩﻩﻭﻟﻪﺗﻪﻭﻩ ﻟﻪﻻﻳﻪﻥ ﺧﻪﻟﻜﻪﻭﻩ ﻛﻪﺑﻪﺷﻠﯩﻚ ﺑﻮﻭﻧﻪ ﻟﻪﺩﺍﻣﻪﺯﺭﺍﻧﺪﻧﻰ ﺩﻩﻭﻟﻪﺕ ﻭ ﺳﯩﺴﺘﻪﻣﻪﻛﻪﻱ، ﺳﻪﺭﻩﺗﺎ ﺋﻪﻡ ﻫﻪﻭﻟﻪ ﺑﯩﻠﻪ ﮔﯩﻔﺘﯩﮕﯩﻠﻪ ﺑﻮﻭﻩ ﻟﻪﻧﻠﯩﻮﺍﻥ ﺧﻪﻟﻚ ﻭ ﺩﻩﺳﻪﻟﺘﺪﺍﺭﺍﻥ، ﻫﯩﻜﺎﺭﻩﻛﻪﺷﻰ ﻣﺎﻓﻰ ﻫﺎﻭﻧﯩﺸﺘﯩﻤﺎﻧﻰ ﺑﻮﻭﻩ ﺑﻪﺳﻪﺭ ﺳﯩﺴﺘﻤﻰ ﺩﻩﻭﻟﻪﺗﻪﻭﻩ، ﻟﻪﺭﻭﻭﻳﻪﻛﻰ ﺩﯨﻜﻪﻭﻩ ﻓﺸﺎﺭﻯ ﺧﻪﻟﻚ ﺑﯩﻠﻪ ﺋﻪﻭ ﺟﯩﺮﻩ ﺭﯨﻜﻪﻭﺗﻨﺎﻧﻪ ﺑﻮﻭﻩ ﻛﻪ ﻟﻪﻧﻠﯩﻮﺍﻥ ﺩﻩﻭﻟﻪﺕ ﻭ ﺋﻪﻭﺍﻧﻰ ﺗﺮ ﺑﻮﻭﻩ، ﺑﻪﺗﺎﻳﺒﻪﺗﻰ ﺭﯨﻜﻪﻭﺗﻨﻰ ﻧﯩﻠﯩﻮﺩﻩﻭﻟﻪﺗﻰ ﻛﻪ ﺑﺮﯨﺘﻰ ﺑﻮﻭﻩ ﻟﻪ (ﺩﯨﺌﺎﺭﯨﻜﺮﺩﻥ ﻭ ﻟﯩﺒﻮﺭﺩﺑﻮﻭﻧﻪﻭﻩ) ﻟﻪﺭﮔﻪﻭﺗﻨﻪﻛﺎﻥ، ﻣﻪﺑﻪﺳﺖ ﻟﻪﻭ ﻟﯩﺒﻮﺭﺩﺑﻮﻭﻧﻪﻭﻩ ﻭ ﺭﯨﻜﻪﻭﺗﻨﻪ ﻟﻪﻭ ﻭﻟﺘﺎﻧﻪ ﺑﻮﻭﻩ ﻛﻪ ﺧﺎﻭﻩﻧﻰ ﻫﯩﺰﻯ ﺳﻪﺭﺑﺎﺯﻯ ﻭ ﺳﻴﺎﺳﻰ ﻭ ﺋﺎﺑﻮﺭﯨﻴﻪﻛﻰ ﺑﻪﻫﺰﯨﻴﺎﻥ ﻫﻪﺑﻮﻭﻩ، ﻟﻪﻡ ﻛﺎﺗﻪﺩﺍ ﺧﻪﻟﻚ ﺩﻩﻭﻟﻪﺗﯩﻴﺎﻥ ﻟﻪﻣﻪﺗﺮﺳﯩﻴﻪﻛﺎﻧﻰ ﺋﻪﻭ ﺭﯨﻜﻪﻭﺗﻨﺎﻧﻪ ﺋﺎﮔﺎﺩﺍﺭ ﺩﻩﻛﺮﺩﻩﻭﻩ، ﻫﻪﺭﻭﻩﻫﺎ ﺷﯩﺸﯩﻲ ﺯﺍﻧﺴﺘﻰ ﻭ ﺗﻪﻛﻨﯩﻠﯩﺰﻯ ﻳﻪﻛﻠﯩﻚ ﺑﻮﻭﻩ ﻟﻪﻭ ﻣﻪﺗﺮﺳﯩﻴﺎﻧﻪﻱ ﻛﻪ ﺧﻪﻟﻚ ﻭ ﭼﻪﭘﻪﻛﺎﻥ ﻫﻪﺳﺘﯩﻴﺎﻥ ﭘﯩﻜﺮﺩﻭﻭﻩ ﻟﻪﻭﻩﻱ ﻧﻪﻛﻪﻭﻧﻪ ﺯﯨﺮﻛﯩﻠﯩﻨﺘﯩﻠﯩﻲ ﺯﻟﻪﻫﺰﻩﻛﺎﻧﻰ ﺩﻭﻧﯩﻴﺎ، ﻻﻳﻪﻧﻠﯩﻜﻰ ﺩﯨﻜﻪﺵ ﺑﻪﺷﺪﺍﺭﻯ ﻭ ﻭﯨﺴﺘﻰ ﺧﻪﻟﻚ ﺑﯩﻠﻪ ﺋﻪﻭﻩﺑﻮﻭﻩ ﻛﻪ ﺩﻩﻭﻟﻪﺕ ﺑﻪﺷﺪﺍﺭ ﺑﯩﻠﻪ ﻟﻪ ﭘﯩﻜﻪﻭﻩﺯﻳﺎﻧﻰ ﺋﺎﺷﺘﯩﻴﺎﻧﻪ ﻛﻪ ﺟﯩﺮﯨﻚ ﻟﻪ ﻗﻪﻧﺎﻋﻪﺕ ﭘﯩﻠﻪﻧﻨﺎﻧﻰ ﺩﻩﻭﻟﻪﺗﻰ ﺑﯩﻠﻪﺯ ﺑﻮﻭﻩ ﻟﻪﭘﯩﻠﻨﺎﻭ ﻣﺎﻧﻪﻭﻩ ﻭ ﻓﺮﺍﻭﺍﻥ ﺑﻮﻭﻧﻰ ﺋﯩﻤﭙﺮﯨﻴﺎﻟﯩﺰﻣﻰ ﺟﻪﻫﺎﻧﻰ، ﺑﻪﺗﺎﻳﺒﻪﺗﻰ ﺋﻪﻭﻛﺎﺕ ﺳﻪﺭﺩﻩﻣﻰ ﺟﻪﻧﮕﻰ ﺩﻭﻭﻩﻣﻰ ﺟﻪﻫﺎﻧﻰ ﻛﯩﻠﯩﻲ ﭘﯩﻠﻪﺗﺒﻮﻭ ﻭ ﺟﻪﻧﮕﻰ ﺳﺎﺭﺩ ﺩﻩﺳﺘﯩﭙﯩﻠﻜﺮﺩﺑﻮﻭ، ﺑﯩﻴﻪ ﺑﯩﻠﻪ ﺧﻪﻟﻜﻰ ﺑﻪﺷﺪﺍﺭﺑﻮﻭ ﺋﻪﻭ ﺟﯩﺮﻩ ﺩﺍﻭﺍﻛﺎﺭﯨﻴﻪ ﺭﻩﻭﺍﻳﻪﺗﻰ ﺑﻪﺧﺸﻰ ﺑﻮﻭ ﻟﻪﺭﻭﻭﻱ ﺩﻩﺳﺘﻮﺭﯨﻴﻪﻭﻩ" *

* ﭘﻪﺭﺍﻭﻟﯩﺰﻡ ﺑﻪﺷﺪﺍﺭﻯ ﻛﺮﺩﻧﻰ ﺧﻪﻟﻚ ﻟﻪﻭ ﻛﯩﻠﯩﻐﺮﺍﻧﻪ ﻟﻪﺭﮔﻪﻱ ﻫﻪﺑﺰﺍﺭﺩﻧﻰ ﻧﻮﻟﻠﻪﺭﺍﻛﺎﻧﯩﻴﺎﻥ ﻭ ﻫﻪﺑﺰﯨﻠﯩﺮﺩﺭﺍﻭﻩﻛﺎﻧﯩﻴﺎﻥ ﺑﻮﻭﻩ ﻟﻪﭘﺎﺭﯨﻠﯩﺰﮔﺎ ﻭ ﺷﺎﺭﻩ ﺑﭽﻮﻛﻪﻛﺎﻧﻪﻭﻩ ﺑﻮﻭﻩ، ﺗﺎﻛﻮ ﺑﻜﺮﯨﺘ ﺑﻪ ﻓﺸﺎﺭﯨﻠﯩﻚ ﺑﻪﺳﻪﺭ ﺩﻩﻭﻟﻪﺕ ﻭ ﺳﯩﺴﺘﻪﻣﻪﻛﻪﻱ ﻭﻩﻛﻮ ﺑﻪﺷﺪﺍﺭﺑﻮﻭﻩﻱﻛﻰ ﺩﺍﻣﻪﺯﺭﺍﻧﺪﻧﻰ ﺩﻩﻭﻟﻪﺕ ﻭ ﺷﯩﺸﯩﻲ ﻛﻪﺑﻪﺷﻠﯩﻚ ﺑﻮﻭﻩ ﻟﻪ ﮔﯩﻠﯩﻨﻰ ﺳﯩﺴﺘﻤﻰ ﺩﻩﻭﻟﻪﺕ، ﺋﻪﻡ ﻧﻪﺭﯨﺘﻪ ﻟﻪﺩﻩﻳﻪﻱ ﺣﻪﻓﺘﺎﻛﺎﻧﻰ ﺳﻪﺩﻩﻱ ﺭﺍﺑﺮﺩﻭﻭ ﻟﻪ ﺯﯨﺮﺑﻪﻱ ﻭﻟﺘﺎﻧﻰ ﺭﯨﺰﺋﺎﻭﺍﻭ ﻭ ﺋﻪﺭﻭﭘﺎﻱ ﺭﯨﺰﻫﻪﻟﺘﻰ ﻭ ﻭﻟﺘﺎﻧﻰ ﻋﻪﺭﻩﺑﻰ ﻫﻪﺑﻮﻭﻩ ﺑﻪﺗﺎﻳﺒﻪﺗﯩﺶ ﻟﻪ ﻣﯩﺴﺮ ﻭ ﻳﻪﻣﻪﻥ.

ﻟﻪﺑﺎﺭﻩﻱ ﺋﻪﻭﻩﻱ ﻛﻪ ﭘﺮﺳﯩﺎﺭ ﺩﻩﻛﺮﺍ ﭼﯩﻠﯩﻐﻪﻻﻧﻰ ﻫﻪﻣﻮﻭ ﺩﻭﻧﯩﻴﺎ ﺑﻪﺷﺪﺍﺭﯨﻴﺎﻥ ﻛﺮﺩ ﻟﻪ ﺩﯨﺌﺎﺭﻛﺮﺩﻧﻰ ﭼﺎﺭﻩﻧﻮﻭﺳﻰ ﺧﯩﻴﺎﻥ، ﻭﻩﻟﻤﻪﻛﻪ ﺋﻪﻭﻩﻳﻪ ﻛﻪ ﺩﻭﺍﻱ ﺋﻪﻭﻩﻱ ﺯﻳﺎﺗﺮ ﻟﻪ 70 ﺩﻩﻭﻟﻪﺕ ﺧﯩﻴﺎﻥ ﻟﻪ ﺩﺍﮔﯩﺮﻛﺎﺭﻯ ﺋﯩﻤﭙﺮﯨﻴﺎﻟﯩﺰﻡ ﺭﺯﮔﺎﺭ

کرد، دوو لایه نی چټک نایه تی و چه ندایه تی هه بوو، له رووی چه ندایه تیه وه مهسه لهی رزگارکردنی جوگرافیا بوو که په یوه ندی به رزگارکردنی رووبه یی خاک بوو، لایه نټکی تر ئه وه بوو که چټک نایه تی بوو، مهسه لهی په یوه ندی دهوټه تی بوو به سیاستی نټوده وټه تی و بزووتنه وهی گهلان و هاندانی گهلانی تر بټ رووبه وټو بوونه وهی ئیمپریالیزم و سنووردانان بټ جهنگ و هه ماهه نگی دهوټه تی له پټناو یه کسانو و مه نفعه تی گشتی، ههروه ها نه هشتنی رهفتاری خراب که ټکه وهرگرتن له خه ټکه له لایه ن ئیمپریالیزمه وه و په یوه ندی گرتنی هه موو دهوټه تی که په یوه ندی نټوان گهلان". ودیع امین. حرکه التحرر الوگنی و اسهامها فی الانفراج الدولی الراهن. مجله الغلیعه. السنه التاسعه 1973 ئټستا ئه و ستایله له ئیمپریالیزم نه ماوه، به ټام هټزی سته مکاری لټکا یی چټکگی گرتټه وه و ئه م ویسته ی وه کو کودټتا له سر دهوټه تی ناوه ندی پټناسه دهکات بټ جه ماوه ر و هټزه یاره کانی خټی.

ئه گهرچی دهوټه تی بټ خټی چه مکټکی سهر به خټیه و پټناسه که مان له سره وه کرد، به ټام سهرباری ئه وهی که ویستی گشتیه، مانایه کی دیکه ی وهرگرتووه که بریتیه له بهر ژه وه ندی پاراستنی چینټکه که بټرژوازیه و هه ر بټه وانیش ژیان فهراهه م بووه " به پټی چه مکه هیگټیه که بټت سه باره ت به دهوټه تی په یوه ندی به سرده مانټکه وه هه یه که گه شه کردن و په ټسه ندنی بټرژوازی به شټوه یه کی نادیاریکراو دهرده کهوت و له ئه نجامدا، لافلټدانی چیه تی ئاکاری و جیهانگره وه بټ دهوټه تی بټرژوازی له ژر ئه م به یداخدا فهراهه مده بټت، له کټتاییشدا رټرټکه هه موو جهان ده بټته بټرژوازی، به ټام له راستیدا ته نها چینټکه ده توانټت دهوټه تی کی ئاکاری بخوټقټنټت که له ناوبردنی خټی و دهوټه تی وهک ئامانج بټ خټی له بهرچاوگرتبټت، به کورتی ته نها چینټکی وه ها ده توانټت دهوټه تی کی وه ها بخوټقټنټت، به مهش کټتایی به دوو به ره کی نټو هه ژاران به ټنټت و ئټرگانیزمټکی کټمه لایه تی و ا پټکبه ټنټت که له یه کټتی ته کنیکی ئاکاری به هره مه ند بټت". ئانتټنیټ گرامشی. دهوټه تی و کټمه گگی مه ده نی. وهرگټټانی. مامه ند رټزه. بټاوکراوه کانی خانیه وهرگټټان له وه زاره تی رټشنبیری حکزموتی هه رټمی کوردستان. سای 2011. ل117.

به ټام به پټی چه مکه مارکسیه که ی که هم مارکس پټش مردنی له کټټبی (حول الماساله القومیه) باسی دهوټه تی کردووه و لهوټ باسی کټشه ی چاره سر نه کراوی مهجه ټستان دهکات و دواتریش ئه نگټس له کټټبی (اصل العائله والملکیه خاصه والدوله) بنهچه ی خټزان و خاوه ندارټتی تایبه ت و دهوټه تی، باس لهو ژیا نه سیاسیه دهکات که چټن دهوټه تی وه کو

ئامراز ڳ وایه به دهستی ځمه ځ ځ سیاسیه وه ځ بهرده و امیدان به
ژیانی چینایه تی و ئامراز ځ کیشه ځ به سرکو تکردن له ځ گهی سوپا و
ئهمنیت و ئابوری، به یه سرخانه که شی هه مان ره نگدانه وهی ئه و
ستایله سیاسیه ده ځ ت و به ده ست چین ځ که وه ځ به سرکو تکردنی چین ځ کی
تر، له وه ش واوه تر گروص ځ کی سیاسی به سر گروپ ځ کی سیاسیه وه که
په ناسه په کیان نیپه ځ به وه اړه ی نه ته وه یی ځ یان.

دوا به دواي ئه و ستايله سياسي كه شش سيمای دهو ته گي، تاكو كايي سدهي 19 و سهره تاي سدهي سدهي بيستم، ساي 1917 شش شوي ئوكتوبر به را به را يه تي لينين، دهو ته تي قهيسهريان روخاند و دهو ته تي سا فتات بوو كه دواتر به دهو ته تي ديكتاتوريه تي پر ليتاريا ناوي دهر كرد، ئه مه هه و ككي ديكه بوو ب دامه ز راندني دهو ته تي لهر گهي ه نزي جه ماوهر وه، ئهرك ككي ديكه ويهر گرت، ئه ويش دهر ب و نو نهر ي به رژه وه ندييه گشتييه مه ده نييه كانه، ههروه ها وهركهر ككي گشتي، هشتا رهنگ و رووي كني پوه ماوه، ته نها لم 10 ساي دوا ييه دا نه ب ت كه ستايلي سياسي گي انكاري به سهر هات، به ام دهو ته وه كي ئه نجام ككي دژا يه تي و نه يار ككي ناك كيه چينا يه تيه كان، وهرك رشتك ب ترس و كارو كردهي به تا ده ب ته وه به سهر ده چ، ئه ستا خهريكه چينه كان نام نن و سنووره كان ده س در نه وه و له به ين ده چن، به ام دهو ته وهك ش وه يهك له ش وه كاني ر كخستني گه و ها و اتيا ني سهر گي زه وي له ئاينده دا، ههر دم نن، ههروه ها ر ي دهو ته وهك ئا مانج ككي گه شه كردني دزو و ك شه جهان يه كان، يان گهردوونييه كان و زياد بووني ژماره ي دان يشتواني گي زه وي، له بن نه هاتني بهروبووم و داهاته زه مينيه كان، كه مبووني وزه پاراستني دارستانه كان و زه ويه چنراوه كان، پيسبووني گي زه وي و ئاو ههواو، ز رانبازي له گه كار ه ساته سرووشتيه كان و هتد. به بهرده وامي له گه شه سه ندنا ده ب ت. بيه سته مل كراوه كان وهكو نه ته وه و ك مه گه دوا كه وتوو ه كان، مافي خ يانه ئه م ويسته گشتييه پراكتيك بكن ببن به دهو ته تي ل به مهر جك ب كه وه ژيان و ل بورده يي تيا ب ت.

لینین له سیمینار څخه کډا سه بارهت به ده و ټهت گوتویه تی “مارکس هه موو هه و ټه کانی به په روه رده کړدنی چینی کړ ټه کار ټه وه بوو سه بارهت به ده و ټهت و مه سه له ی ش ټه ش سیالیستی ته نها به ټه وه یه که دانبر ټهت به بوونی پر ټه لیتاریای و دیکتات ټه ریه تی سیاسی، چونکه ټه وه ده سه ټهت ه یچ دابه شکارییه کی ټه دانیه ته نها پشت به ټه زی جه ماوهری چه کدار ده به ست ټهت، به رږوازیه تیش ناتوان ټه ر ټه گه یه کی دیکه دیاریبکات که پر ټه لیتاریا ده گ ټهت به ټه چین ټه کی جه که وه که ده توان ټه به رږوازیهت

سەرکوت بکات، ئەم حەتمیەتەش لەو ٧٠ هەزار ساڵی سەرچاوەی گرتوووە کە جەماوەری خەڵک و پەرلێتاریا بۆ بەرگریکردن لەخەڵکیان و سیستمی ئابوری نوێیە، دواتر ئەو تەبیینەش هەیە کە ئەگەر پەرلێتاریا دەوڵەتی وەک نەهێشتنی سەرکوتکردن و رێکخستنی ژیاڵی بۆ چینهکان مامەڵە بکات، ئایا پەرلێتاریا ئەو دەوڵەتە بێچییە کە بۆ ژێوازی دايمەزاندوو؟ ئەمە یە کە مارکس لەکاتی خۆیدا سا ١٨٤٨-١٨٥١ مونا قەشە کردوو. "لینین، الدولە والپورە، دار التقدیم، سنە ١٩٧٦. مەبەستی لینین ئەوە بوو کە مادام جەماوەری رەشوروت بە مەبەستی ویستێک کە گشت هەیانە بۆ دەوڵەت دروست کردن، ئیدی مافی خەڵکیانە کە دواي دروستبوونی ئەو قەوارە یە خۆشگوزەراڵی بەرقەرار بێت، ئەک جارێکی دیکە ژیاڵ بریتی بێت لە دوو فەزای چینه یەتی لەرۆی سیاسی و فەرەنگی و کۆمەڵایەتی، بە مانایە کە لەتەواوی شۆشەکان شاھیدی بووینە و دواي شۆش و دەوڵەت دویا بەتەواوی بەرەو خراپی گۆشەاوە.

هەبەت رۆویەکی دیکە سەرمايەداری هاوچەرخی کە لەدواي گۆشەبەلێزەشەو هاتوو واته دواي رۆخانی سەقیەتی کۆن، لەنەمانی دەوڵەت وەک حاکمەتی مەترسیدار، ئەوە یە کە ئەم سیستمە لەوە دەترسێ هەتا لەنۆخۆیدا بۆمەندێتەو لەرۆی سەرمايەگوزارییەو کە بۆبە پشی دەوڵەت، ئیدی قەوارەکە لەبەین دەچێ، بەحۆکی ئەوەی کە ژیاڵی ئینسان بەهێکاری هەر سیستمکەو بێت، هەمیشە لەئایوگۆشەدا دەبێت. بێیە بەشێک لەو ئاتانی رێژئاوا بۆ پاراستنی هەبەت و مۆکیەت بۆ بنەماڵە و ماڵی پاشا بۆ داهاووی دەوڵەت، کایە سیاسیان سەر بەخۆ کردوو و لەپەنا سیستمی پاشایەتی، سیستمی پارلەمانیان داناوە و هەرچی سیاسەتی قەوارەي دەوڵەتە کە یە سەپێردراوە بەو دەزگا تەشریعیی گوايە بەدەنگی خەڵک هەبێژدراوە، هەرۆهەا هەر ئەو سیستمە پاشایەتیە سەرمايەگوزارییان بەگشتی لەدەستی دەوڵەت دەرھێناوە و خستویانەتە دەستی کەرتی تایبەت و چۆتە دەرۆهەي قەوارەي دەوڵەت، بۆ ئەوەی هەم دەوڵەت پیرزێهەکی بۆمەندێ و هەم سەرمايەداری وەکی سیستم لەناونەچێ بەدەستی چینی خوارووە و کرێکاری یەخە سپی کە چینی مامناوێندە ئێستا لەرێژئاوا، بێیە تەنانت لەئاستی فەرەنگی و کولتووریشدا هەمان ستایل هە یە بۆ مانەوێ قەوارەکە وەکی دەوڵەت و وەکی سیستمی جەانی، هەرۆهێ ئەوێ لەزانکۆکان دەوڵەت جگە لەکۆمەڵە دەزگایە بۆ خزمەتکردنی ئینسان زیاتر هیچی تر نییە، لەرۆی فەلسەفیشەو وانیە کە بۆ مانەوێ قەوارەکە کە خاوەن رەگەزەکان و نەتەوێ ژێر دەستەکان قەناعەتیان پێی هە یە و لەدیموکراسیدا زیاتر دەرەکەو،

وهختێك هه‌بژاردن ده‌كرێت و خاوه‌ن ناسنامه‌ی ديكه‌ش ب‌يان هه‌یه خ‌يان بپا‌‌‌ون ب‌ پارله‌مان، ويست ل‌ره‌دا مانا فله‌سه‌فه‌یه‌كه‌ی ده‌رده‌كه‌وت كه هه‌موو ك‌مه‌گه‌ و قه‌وراه‌ی نه‌ته‌وه‌كه ه‌شيار بن به‌رامبه‌ر ويسته‌كه‌ی خ‌يان، ئه‌م ويسته له‌وشو‌‌‌نه‌دا له‌ چینی سته‌م‌ل‌كراو هه‌ست‌پ‌ده‌كرێت، وهختێك ده‌بينن كه ب‌ دياريكردنی چاره‌نووسی خ‌ی، چینه سته‌مكاره‌كه به‌جه‌سته‌یه‌کی نام‌ ده‌يبین‌.

چوار ك‌تب ل‌بار‌ی شيعر‌و ... سه‌باح ئ‌ئ‌ نجد‌ر

[ب‌ خو‌ندن‌و‌ای ئ‌م ك‌تب‌ب‌ ك‌لیکی ئ‌ر‌ب‌ك‌ن ...](#)

كوردبوون و ئ‌یسلام بوون ... ئ‌اری ز‌ندینی

ماوه‌ ماوه‌ له‌ كوردستان دیا‌ل‌گی مه‌سه‌له‌ی ئ‌یسلام و سیاسه‌ت ئ‌یسلام وه‌ك دیارده‌یه‌کی به‌سیاسی‌كراو كه توانایی دروست‌كردنی (پارتی - سیاسی) هه‌یه‌و كه‌له‌ ئ‌گه‌ی یان هه‌ب‌ژاردن یان حوكم‌انی ب‌ته‌ ناو ده‌سه‌لاته‌وه‌ یانیش باشت‌رین ئ‌گه‌یان (ئ‌پ‌زسی‌نه‌) ب‌ گرتنه‌ ده‌سه‌لات.

ئ‌م گرووپا‌نه‌ زیات‌ر له‌ هه‌شتا‌كانی سه‌ده‌ی راب‌ردوو سه‌ریان هه‌داوه‌و دروست‌بوون به‌تایبه‌تی له‌گه‌ سه‌ركه‌وتنی ش‌رشی ئ‌یسلامی ئ‌‌ران،

[illegible]

لـره دا (کوردبوون) خـی کا ده کا ته وه (ئیسلام بوون) خـی تـه ده کا ته وه بهرامبهـر (میله تهی کورد) چونکه (کورد) پـش ئیسلام دین و ئایینی دیکه ی هه بووه و په یـه وه کردووه به دهی ئیسلام کاریگهـری له سهـر نه بووه که (کوردبوونه که) کا بـته وه ! پـشتر له کوردستان ئایینی وه کو (زهـردهشت و میترانی و ئـزدی) . گهـر به وردی بـوانین و له سهـرچاوه کانی مـژوو (کورد) وهـک میلهت و وهـک (کـمهـگه) رهـزی خهـلافه تی ئیسلامه تیـان کردووه و روبهـوی هـرشه کانی ئیسلام بوونه ته وه به تایبه تی له سهـرده می خهـلافه تی (عومهـر کوری خهـتاب) دوا یی گرتنی (شام و میسر) هـرشکراوه ته سهـر (کوردستان) چهـندین پاشا و میری به هـهـز ههـبوونه وهـکو (دانیکـهـر) پاشایی پشدهـر قبوـی ئهـم داگیرکاریه ی ئیسلامیان نه بووه ! ئهـم هـرشانهـش به سهـر پهـرشتی (خالید کری وهـلید) بووه له کوردستان بهـش وهـیه کی گشتی له ههـموو ناوچه کانی کوردستان رهـزی ئهـم ئایینه یان کردووه چونکه کورد خهـکی هـسه نی ناوچه کهـن روونتریش کوردستان پاش داگیرکردنی له لایهـن عهـره ب و ئیسلام هـیچ حیساب و کیان و چاره نویسان بـه نه کراوه و دیار نه بوه زیاتریش زوـم و سهـتهـم کی زـری لـکراوه به تایبه تی له سهـرده می خهـلافه تی (ئهـمهـوی و عهـهباسی) .

لـڤـرهـدا پاش ئەو مـڤـژووـه تـڤـكهـلاوى ئىسلام و كورد نه بوونى سەرچاوهى دياروبزرگراو ئىسلام له ناو ميللهتى كورد ڤوويهكى سياسى وه رگرتوووه ڤى دهسه پـڤـنى وه كو (ئىسلامى سياسى) ڤى ده رختوووه , (ئىسلامى سياسى) وه كو وتمان له سهره تاكانى ههشتاكانه وه دروسبوون و پهيدا بوون باس له وه ناكهن بارى (كورد) چـڤـن بووه له سهردهمى حوكمـڤـانى ئىسلام به درـڤـژاىى ئەو مـڤـژووـه كورد بوونـڤـكى زـڤـر ناسروشتى و نايهكسانى و نادادپهروهه رى هه بووه , هه موو كهلتورى ئىسلامى ئامازه يهك ناخه نه سهر كورد يان ههر نه ته وه يه كيترى غهيره عه ره ب كه خاوه نى سهروهه رى و قهواره ى ڤى بـڤـت ئەمهش ڤىك (داگيركاريه)

هیچتر! ته نیا باس له وه ده کهن عه رب تاقه نه ته وهی ده سه لا تدار بو وه کوردو غه یره کوردیش کراونه ته جه نگا وه رو پاسه وانی شه هکانی ئیسلام ئه مهش به و مهرجهی کورد به تایبه تی سواری ئه سپ نه بو وه به پیاده بو وه مافی پـشنو ژنی نه بو وه هه رچه ند زانایی گه ورهش بو وایه , کورد مافی ئه وهی نه بو وه ئا فره تی عه رب بخواز حاکمی خـی هـهـبـژـرـ , هه رچه ند ئه گه ر موسلمانیش بو و بـت (جزیه وزه ریه ی) غه یره عه ره بی ده دار , به کورد ده گـگـ ترا (مولی) واته کـیـله ی سه یدـکـ , ئا فره تی کورد کرانه (سه بایه) ی جه نگا وه ری عه رب ئه و مندا هـی له ویش بو وایه به (هه جین) ناوده برا واته عه یدارو له که دار. بهـام له گهـ ئه وهش (ئیسلامه تی) له ناو کورد دا هـنـان و نوـکردنه وهی تـدا کرا وه کورد فهـزـکی گه وره ی له سه ر ئیسلامه و قهـرزـکی گه ورهش له سه ر عه ره به که تا کو ئـستا قهـرهـبوـونه کراونه ته وه به تایبه تی له سه رده می (عوسمانیه کان) کورد خزمه تی ئیسلامی کردو وه و قوربانی زـریـدا وه . (ئیسلامی سیاسی) له کوردستان له مشتومـودیا گه کان له دوورونزیک ئه و مـژووـه سه کـ نه نا کهن که کوردی تـدا چه و سا وه ته وه ئه م بـچوون و هـهـوـستهـشیان وایان لـده کات له گهـ بیرو با وه ی نه گـوـو گمـای ئیسلامی سیاسی عه رب یه کبگرنه وه به تایبه تی (گرووپه توونـه وه کان) زیاتریش نامـیان ده کات چونکه کورد کـشـه ی بوون و نه بوونی ئیسلامی نه بو وه ته نها کـشـه ی شار د نه وهی راستیه کانی مـژوو ی هه یه , بـنـموونه ئیسلامی سیاسی هاوسـزی و لایه نگری کوـرا نه ی هه یه بـمـژوو ی خوـناو ی (عوسمانیه کان) هه ندـجـاریش له گهـ هـوتـی (عهلمانی) چاوچـشی له و کارانه ده کهن که له سه رده م (ئه تا تورک) ده کرا له (تورکیا) .

ئیسلامی سیاسی وا سه یری (کورد) ده کهن که (عهلمانیهت و رـژئا و او بیری سـسیا لیستی و شوعیهت) پارـزه ری کوردن وه کو به ربه ستـکـ بـهـرشه کانی ئه وان که چی هه ر خـشیان تـدا سه ربه ست ده ژین و کاری ئاینی و سیاسی خـیان ده کهن به تایبهت پارـزگاری (ههـرـمی کوردستان) ه له لایه ن رـژئا و او وه , ئه مهش بهـگه یه له سه ر ئه وهی (ئیسلامی سیاسی کورد) ههـویـستیـان له سه ر هـهـوـستی ئیسلامی سیاسی عه رب داده مه زرـنـن , ئه و ده وـه تـانه ی پشتگیری (ئیسلامی سیاسی کورد) ده کهن له کوردستانی عـراق به هـیچ شـوه یه کـ گه به دامه ز راندنی (پارتی سیاسی ئاینی کورد) ناده ن له وـاته کانی خـیان ! لـره وه گومانـکی گه وه ره ده که وـته سه ر (ئیسلامی سیاسی کورد) له مه سه له ی سیاسی کوردو کـشـه ی کورد , کـشـه و چاره نوی کورد داینه مـی هه موو جموجـیـکی سیاسیه ی کوردستانه و هه ر ئه ویشه ده بـته نا وه رـکی هه موو گوتاره سیاسیه کانی کوردستان , بهـام (ئیسلامی سیاسی کورد) له سه ر چا وه یه کیتـر دهـوانـته کـشـه کانی کورد .

کۆمەڵە خەمەکانی کۆمەڵەبەران ... هەژەن

دایک: هەستە ئارەز، درەنگە، فریای چوون بە فەرگە ناکەویت!

(ئارەز بە هەر دوو دەستی توند چاوەکانی دەرگرت)
ئارەز: دایە هەشتا شەو، خەم دات

دایک: شەوی چی، ئەی ئو بەدبەختە چی بە؟

ئارەز: کام بەدبەخت، دایە؟

دایک: ٠٠٠٠ گیان باوکی تە و هاودەردانی.

ئارەز: دایە، بەچی هیچ بەیانێکی باوکم من لێ خەو
بەئاگانا هەندەت، من دەمەکم ئو ئارەزووم هەیە، زەر جاریش هەر بە
درە خەم دەم بە خەوتوو و خەواوو، دەمەم بەکو دایە ناچاربەت و
باوکم بەدبەخت، دایە گیان، بەبە لێ خەو هەستاو؟

دایک: گیانی دایە، کاتێک ئەمە دەرەوین، باوکت خەریکی ئەم بەر و
ئو بەری سنوور دەرکردەکان دەرکات، کاتێک خەو بەر و خەوێندن و
کار و فەرمان دەرچەت، ئو بەرەوما جەستە مەندووێ لێ دواي خەو
کۆمەڵەشدەکات.

ئارەز: دایە لێ وەهەمەمەت تەنەگەییشتەم، چەن کاتێک دەرەوێت،
بەبە ئەم بەر و ئو بەری سنوور دەرکات، سنوور چییە؟

دایک: گیانی دایە، هەستە، بەو قسانە من خەریکمەکم، درەنگە.

ئارەز: نا دایە گیان، هەر بەهەستی خەواری تەگەییشتەم، ئاخە
قەسەکان تەجەیکەن.

دایک: باش، ئەگەر هەستەت و بەخەرايی نان و شیرەمەت بخەیت و
خەت بپەشیت، مەیش ورد و ورد و وەهەمی پەرسیارەکان تەدەمەو؛ گیانی
من، پاش چەند سا و مانگ بەکاری و نائومیدی و نەبوونی و
شەرمەزاری خەوێنەو، باوکت لێ سنووری نەوان دەرەوێتی ئەرەن و
عیراق کۆمەڵەبەری دەرکات، کۆمەڵەبەری. لێ بەرەوێت و شەوان یان بەیان زوو

دځچټ بڼه سره سنوور و کاتک دگډوډتو، ته هشتا له فږگه
خريکي فربوونی.

نارنر: ئم، دایه دسټ خښ، شیر گډرمکه زه خښه، دسټ خښ.
باشه تکادکه، بڼه باوکم بڼه ننگر ننگر نه چوو بڼه کار، بڼه یانی
زوو بڼه و من له خو هډستنهټ و بمبات بڼه فږگه.

دایک: باشه نارنر گیان، ته نرابکه، ئم نښه باوکت بڼه بڼه
بگډرتو، نرای مندا له لای یزدان په نډکرت و یزدان دلی
منداهان ناشکونه.

نارنر: باشه دایه گیان، ننگر ناوا بڼه، من هډموو شوه پښه خوتن
و بڼه یانیا پښه چوون بڼه فږگه له لای یزدان نرادهکه، که باوکم و
هاوکاره کانی بڼه بگډرنه و لای مندا و دایکیان، دایه، من
دده. بڼه بابته بڼه زه بیریدکه، بیري قسه خښه کانی دکه.

دایک: ډډه گیان وره ماچکه بڼه دایکي خټ بد و ئینجا بڼه. ناگات
له خټ بڼه، کاتی په نډو له کههان و شقه قامه کان، ته ماشای لای چپ
و استی خټ بکه.

(نارنر بده دمه پښتو، بډروام له یزدان دپالوتو،
تکادهکه ناگات له باوکم بڼه)

(دایک: یزدانی گډور ننگر له منی بډبخت گوڼناگرته، تکادهکه
نه و مندا بڼه ناز و نئومد نه کټ، تکایه)

کات دوانیو، نارنر له فږگه گډاووتو، دایک هډراسان و
ترساو، له بر نارنر ترس و دځخورپه خای بڼه هشتا
ننگه انډو هډوسه که، دښاخات. چنه دجا که بڼه مایلی
هاوسه که زنگیداو و وډامی نه بوو. له په زنگی دږگ نارنر و
دایکي اده چکه نهټ و بڼه و دږگ اده که...

دایک: کاک نازاد سهاو. فږموو چی بوو، ئی باوکی نارنر کوا، ته
نه چوویت بڼه سره سنوور؟

نازاد: سهاو خوشکه. نارنر گیان ته چنهټ. خوشکه گیان، چی بڼه،
بڼه منیش چووبووم، بڼه م...

دایک: بڼه م چی، چی بوو، ئای باوکه، بډبخت خمه، مندا که شم
و که خمه هډتیوکه وټ. ئاییییییییییی

ئارزۇ: دايى گيان. مام ئازاد چى بوو، دايكم بى دىگرى؟

ئازاد : گيانى مام، چى مام، يىزدان مامى ئىوانى وئرانىكات، كى ئىمى بىو كارى مەرگھىندىر ناچاردىكىن، ئىنجا ئىوانى باوكى بىدبىختىكى تى دىكوژن ..

ئارزۇ: چىيىيىيىيى، مام ئازاد باوكىم كوا، بابى مام .. بابى گيان، مام ئازاد بى، كى باوكىمنى كوشت؟

ھەژەن

۹ى سىپتىمبىرى ۲۰۱۷

* ھىوادارم ئىم چىپكى وازان شايىستى ئىوانى بن، لىسەر گىگى كىكارانى كىپىر دابىرنى و دىربى يىك لىسەر مىلياردى خىم و خىون و تاسى مىنداۋان و ژنانى ھاوسىرى كىكارانى كوژراو بن.

ئىم كورتى چىپكى، وىك ھەر پىستىكى فىسبووك كاردانى وى سالتىكى دروونى مىن بىرانىر وداوۋكان.

فېلمى پەنا بەرانىكى كورد لە فېستىۋالى فېلمى لەندەن نىمايش دەكرات

ۋەنگە پەنا بەرەكە نەتوانىت ئامادەى فېستىۋالەكە بىلات ...

بەھرىزى بوچانى، ئەو پەنا بەرە كوردەيە كە لە دوورگەى مانوسى پاپانىوگىنيا بەندىكراو و بەم دوايانە فېلمىكى دىكومىنتارى لەبارەى خراپى ھوشى پەنا بەران لەو دوورگەيە بەنھىنى بەرھەم ھىنا .

بەپى زانىارىەكانى ماپەرى ئىزنامەى ئىندىپەندىت ، ئەو فېلمەى

بوچانی پاٲٲ وراوه بٲ نمايشکردن له فستيفائى فيلمى له ندهن که
بٲٲ ياره له 8 و 9 ى مانگى داهاتوودا له له ندهنى پايتختى
بهريتانيا بهٲٲ وه بچٲٲ.

بهٲٲ ام پٲٲ ناچٲٲ بههرٲز بتوانٲٲ ئامادهى بينى فيلمى بٲٲٲ که
به هاوبه شى له گهٲ دهرهٲٲ نهرٲٲ کى بهٲٲ هگز ئٲٲ رانى سه رجه م کاره کانى
ته واکراوه چونکه پٲٲ شتريش ئه و کاره له ئوستراليا نمايش کراو ٲٲ گهٲ
به بههرٲز نه درا ئامادهى نمايشه کى بٲٲٲ.

هٲٲ کارى ٲٲٲ تکرډنه وهى پٲٲ دانى ڤيزا به و په نابهره کورده که له
بنه چه دا خهٲ کى پارٲٲ زگای ئيلامى ٲٲٲ ژههٲٲ اتى کوردستانه ، ئه وه يه که
پٲٲ شتر ويستوٲٲٲى به قاچاخ و به له م ٲٲٲ وو له ئوستراليا بکات بهٲٲ ام
له چوارچٲٲ وهى ٲٲٲ وشوٲٲ نه تونده کانى ئه و ووٲٲ اته دا له بهرامبهر
کٲٲ چهرانى ناياسايدا له گهٲ سه دان کٲٲ چهرى ترډا ده سترکراوه و
ٲٲ هوانه ى که مپه کانى په نابهران له دوورگه ى مانوسى پاپانيوگينا کراون
و ههرگيز ٲٲٲ گهٲ يان پٲٲ نادرٲٲ داواى مافى په نابهرٲٲٲى له ئوستراليا
بکه ن.

له نامه يه کيشيدا داوا له لايه نه بهرپرسه کانى حکومتى بهريتانيا
ده کات ٲٲٲ گه ى پٲٲ بدرٲٲ نمايشى فيلمه کى له له ندهن ببينٲٲ و ڤيزاى
ئه و ووٲٲ اته ى پٲٲ بدرٲٲ که وهك خٲٲ دهٲٲٲ ماوه ى زياتر له چوار ساٲٲ
له و دوورگه يه به نډکراوه به بٲ هيچ تاوانٲٲ کى نه نجامدا بٲٲٲ.